

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Technisch Instituut Sint-Laurens te ZELZATE

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	105494-105486
Instellingsnummer	105494
Instelling	Technisch Instituut Sint-Laurens
Directeur	Katelijne Detand
Adres	Patronagestraat 51 - 9060 ZELZATE
Telefoon	09-345.53.19
Fax	09-342.84.05
E-mail	tislmm@telenet.be
Website	http://www.sint-laurens.be
Bestuur van de instelling	VZW Provinciaal Broeders van Liefde
Adres	Stropstraat 119 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	SGKSO Stroming Gent Noord-West
Adres	Eksaardserijweg 24 - 9041 OOSTAKKER
CLB	Vrij CLB Regio Gent
Adres	Holstraat 95 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	27-01-2014, 28-01-2014, 29-01-2014, 30-01-2014, 31-01-2014, 21-02-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	21-02-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	30-04-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Henri CHRISTIAEN
Teamleden	Marc D'HOOP, Lieve CLAES, Eric SUYS, Vera TIMMERS
Deskundige(n) behorend tot de administratie	NIHIL
Externe deskundige(n)	NIHIL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Mode in 2A basisoptie Creatie en vormgeving (leerplan D/1998/0279/006)	8
3.1.1.2 Maatschappelijke vorming (mavo) in de tweede graad bso Basismechanica en Verzorging-voeding (leerplan D/2012/7841/011) en de derde graad Elektrische installaties, Kantoor, Lassen-constructie, Organisatiehulp en Verzorging (leerplan D/2004/0279/062).	9
3.1.1.3 Specifiek gedeelte in de tweede graad bso Basismechanica (leerplan D/2006/0279/068).	11
3.1.1.4 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de tweede graad bso Verzorging-voeding (leerplan D/2012/7841/018)	12
3.1.1.5 Geschiedenis in de tweede graad tso Creatie en mode en Handel (leerplan D/1999/0279/027) en de derde graad tso Creatie en mode, Elektriciteit-elektronica, Gezondheids- en welzijnswetenschappen, Handel en Mechanische vormgevingstechnieken (leerplan D/2003/0279/006).....	15
3.1.1.6 Toegepaste economie in de tweede graad tso Handel (leerplan D/2005/0279/014)	17
3.1.1.7 Mode in de tweede graad tso (leerplan D/1999/0279/037A) en derde graad Creatie en mode (leerplan D/2001/0279/043)	19
3.1.1.8 Toegepaste economie in de derde graad tso Handel (leerplan D/2007/0279/001)	21
3.1.1.9 Elektriciteit en elektronica in de derde graad tso Elektriciteit-elektronica (leerplan D/2012/7841/044)	23
3.1.1.10 Specifiek gedeelte in de derde graad tso Mechanische vormgevingstechnieken (leerplan D/2010/7841/028).....	24
3.1.1.11 Opvoedkunde, verzorging en stage in de derde graad tso Gezondheids-en welzijnswetenschappen (leerplan D/2002/0279/041)	26
3.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	28
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	30
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	31
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	31
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	32
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	32
4.2 Evaluatiepraktijk	33
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	36
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	38
6.1 Wat doet de school goed?.....	38
6.2 Wat kan de school verbeteren?	38
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	38
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	39
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	39

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

In het verleden functioneerden de twee Sint-Laurens scholen als afzonderlijke autonome scholen. De samenwerking tussen beide scholen was minimaal. Met de totstandkoming van de pedagogische eenheid is daar recentelijk verandering in gekomen. Vooral cruciale ontwikkelingen, zoals het dalend leerlingenaantal en het noodgedwongen efficiënter inzetten van de middelen hebben dit proces versneld.

In het teken van de organisatieverandering zijn departementen- en graadstructuren geïnstalleerd, waaronder vormingscomponenten en vakken ressorteren: Wetenschappen en Techniek, Economie & Maatschappij, Talen, Welzijn & Maatschappij en Kunst & Creatie.

De nieuwe structuur met een totaal nieuw directieteam dateert pas van november vorig schooljaar. De reorganisatie wordt gedragen door het leidmotief: "Iedereen is belangrijk ongeacht het talent". Men streeft ernaar om op de respectieve campussen en gestoeld op een duidelijk afsprakenkader daadwerkelijk schooloverstijgend te werken. Leraren worden ingezet over de onderwijsvormen heen. Dit vergt een stapsgewijze aanpak en het overwinnen van weerstanden. Het nieuwe directieteam is er alleszins in geslaagd om de rust onder het personeel te herstellen. Het neemt tevens de uitdaging aan om een aantal zaken opnieuw op de rails te zetten. In de eerste plaats gaat het over het heropstarten van de functioneringsgesprekken en het professionaliseringsbeleid.

Tijdens de doorlichting werd een veilig leer- en leefklimaat vastgesteld met een goede verstandhouding tussen leerlingen en leraren. Traditiegetrouw streven de scholen een brede culturele vorming en ontwikkeling van hun leerlingen na. De leraren tonen hierbij een breed engagement en taakbetrokkenheid. In de uitwerking van de relatie met de vakoverschrijdende eindtermen zit nog een groeimarge. De uitdagingen slaan in hoofdzaak op het operationaliseren van de visie op de vakoverschrijdende eindtermen. In concreto slaat dit op het vastleggen van de verantwoordelijkheid en de verwachtingen voor de vakgroepen voor het nastreven van de eindtermen op het vakniveau en in het bijzonder in de lespraktijk. Het erkenningsonderzoek voor het Technisch Instituut Sint-Laurens geeft een wisselend kwaliteitsbeeld van de leerplanrealisatie in de geselecteerde structuuronderdelen en vakken. Er zijn merkbare verschillen in en tussen de vakken vastgesteld. Voor een aantal vakken worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. De vastgestelde tekorten houden verband met een te kennisgerichte aanpak en onvoldoende oog voor het vereiste beheersings- en verwerkingsniveau. Daarnaast gaat het tevens over het te weinig of niet aanbieden van leerplancomponenten. Samengevat zijn er fundamentele tekorten vastgesteld voor de vakken mode, maatschappelijke vorming en het specifiek gedeelte in Basismechanica. Deze tekorten geven aanleiding tot een gunstig advies beperkt in de tijd en zal de inspectie opvolgen. De leerplanrealisatie voor toegepaste economie in de tweede graad Handel voldoet eveneens niet. De inspectie is hier van oordeel dat de betrokken vakgroep over voldoende kwaliteitswaarborgen beschikt om dit tekort weg te werken. Dit geeft geen aanleiding tot een advies gunstig beperkt in de tijd en wordt dan ook niet opgevolgd. Daarnaast is er een beperkt tekort in het correct toepassen van de regelgeving, dat niet wordt meegenomen in het eindadvies.

Stages en geïntegreerde proeven worden over het algemeen goed voorbereid, georganiseerd en uitgevoerd. Wat de geïntegreerde proeven in de respectieve vakdomeinen betreft, zijn er kwaliteitsverschillen vastgesteld op het vlak van het geïntegreerd karakter van de opdrachten. In de studierichting Creatie en Mode wordt hierbij de vigerende regelgeving niet gerespecteerd.

De schoolleiding voorziet in de minimale materiële vereisten om de leerplannen te realiseren. Toch zijn er een aantal werkpunten die verband houden met de terbeschikkingstelling van leer- en hulpmiddelen en het doelmatig gebruik van de uitrusting voor bepaalde vakken. De school heeft niettemin op een passende wijze geïnvesteerd in een elektronische leeromgeving, die de interactie en communicatie op school- en klasniveau bevordert. Globaal bekeken, zit de ICT-geletterdheid van de leerlingen betrekkelijk goed op schema. De ICT-integratie verloopt evenwel sterk vak- en leraarafhankelijk.

De schoolleiding ziet het belang in van een uitgebalanceerd professionaliseringsbeleid. Zo heeft ze een prioriteit gemaakt van de aansturing van de vakgroepen. Wel blijft het een aandachtspunt om binnen de departementenstructuur de coördinatie in de verschillende vakken te bewaken. Het recente nascholingsbeleidsplan is gestoeld op een klare visie en bevat interessante uitgangspunten om de deskundigheid van het personeel te bevorderen. Er is aandacht voor de organisatorische ondersteuning,

alsook voor het in kaart brengen van de multiplicatie via de vaknascholingsplannen. De richtlijnen zijn duidelijk en de procedures zijn uitgewerkt. Met het oog op een schoolgebonden prioriteitenbepaling werden de departementshoofden en vakgroepen geresponsabiliseerd. Op het vlak van het nascholingsrendement is er voorlopig nog geen volledig beeld van de implementatie van het geleerde in de vakgroepen. Er zijn trouwens uiteenlopende snelheden in het functioneren van de vakgroepen vastgesteld. Dat loopt voor sommige vakken parallel met de tekorten in de leerplanrealisatie. Een aandachtspunt voor het beleid is dat er amper nascholing wordt gevolgd met betrekking tot het kernthema evaluatie. Dit schooljaar is het evaluatiebeleid door de schoolleiding als prioriteit vooropgezet. Gelet op de reorganisatie is de leerlingenevaluatie in volle ontwikkeling. De eerste stappen zijn gezet om tot een gelijk- en doelgerichte verandering te komen. Hierbij doet het beleid een appel op verantwoordelijkheid van de vakgroepen om de visie te concretiseren. Op schoolniveau is de evaluatiepraktijk goed georganiseerd. De beschikbare informatie is duidelijk en overzichtelijk. De evaluatie- en rapporteringspraktijk wordt ondersteund door organisatorische afspraken en richtlijnen. Wel zijn voor de rapporteringspraktijk de afspraken minder expliciet. De rapportcommentaren zijn veeleer in traditionele zin geformuleerd, met weinig tot geen informatie over de analyse van de resultaten. De remediëringsinspanningen vinden hun neerslag in afzonderlijke documenten.

De deliberaties verlopen ernstig en prospectief. De administratieve afhandeling van de processen-verbaal en van de notulen van de delibererende klassenraad geschiedt conform de regelgeving. De vakgroepen en leraren bewaken eigenhandig de kwaliteit van de evaluatie. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat niet alle leraren en vakgroepen de leerplandoelstellingen als uitgangspunt voor de evaluatie aanwenden. Enerzijds verloopt de evaluatie voor een aantal van de onderzochte vakken wel voldoende leerplangericht en is derhalve valide. Anderzijds weerspiegelt de evaluatie van bepaalde vakken de lacunes in de leerplanrealisatie. Voor deze vakken is de evaluatie te kennisgericht, focust ze onvoldoende op het verwachte beheersings- en vaardigheidsniveau of houdt ze geen rekening met het geïntegreerd leerplanconcept. Soms zijn de beoordelingscriteria te vaag of is er weinig transparantie over de onderlinge verhoudingen en toegekende gewichten. In de huidige fase van ontwikkeling is er nog geen gelijkgerichte aanpak voor de implementatie van de procesevaluatie en permanente evaluatie. De invulling van permanente evaluatie voor bepaalde vakken is veeleer een gespreide evaluatie. Aansluitend zijn de bestaande initiatieven inzake het evalueren van vakattitudes vooral leraargebonden.

Tijdens de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de infrastructuur en leermiddelen is vastgesteld dat de scholen de risico's voldoende beheersen. De organisatie verloopt behoorlijk en de scholen nemen maatregelen om de werkpunten van interne en externe verslagen aan te pakken. De scholen voldoen bijgevolg aan de erkenningsvoorwaarden van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De schoolleiding heeft een open en onbevangen kijk op externe evaluatie en ziet de meerwaarde in van de toepassing van interne kwaliteitszorg voor de schoolwerking. Ze beschikt over voldoende kracht en dynamiek om de uitdagingen binnen de pedagogische eenheid in opportuniteiten om te zetten.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 Creatie en vormgeving		mode
Graad 2 BSO Basismechanica	maatschappelijke vorming	specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	maatschappelijke vorming	huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging
Graad 2 TSO Handel	geschiedenis	toegepaste economie
Graad 2 TSO Creatie en mode	geschiedenis	mode
Graad 3 BSO Kantoor	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Elektrische installaties	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Organisatiehulp	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Verzorging	maatschappelijke vorming	
Graad 3 TSO Handel	geschiedenis	toegepaste economie
Graad 3 TSO Creatie en mode	geschiedenis	mode
Graad 3 TSO Elektriciteit-elektronica	geschiedenis	elektriciteit, elektronica
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken	geschiedenis	specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Gezondheids- en welzijnswetenschappen	geschiedenis	opvoedkunde, stage, verzorging

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Mode in 2A basisoptie Creatie en vormgeving (leerplan D/1998/0279/006)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie van het vak creatie en vormgeving voldoet niet. De leerplandoelstellingen worden met onvoldoende diepgang aangeboden. De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De invulling van de leerplandoelstellingen gebeurt in onvoldoende mate. Een thematische benadering en het gebruik van het technologisch proces als stappenplan zoals het leerplan voorschrijft, ontbreken. Een aantal leerplandoelstellingen krijgt geringe aandacht (1 t.e.m. 14, 18 t.e.m. 23 en 43 t.e.m. 47). De school kan de realisatie van deze doelstellingen onvoldoende aantonen.

De concrete uitwerking van het jaarthema in relatie tot de uitgewerkte realisaties is vaag. De uitgevoerde werkstukken bezitten echter voldoende potentieel om de creativiteit te ontwikkelen en een doelgerichte leerplanrealisatie uit te werken. Positief is de structurele inroostering van één wekelijkse lestijd computertekenen.

Uitrusting

Leermiddelen

De vaklokalen zijn aangename werkruimtes en de uitrusting voldoet.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het al dan niet bereiken van de doelstellingen of de vorderingen in het leerproces kunnen niet afgeleid worden uit het toegekende cijfer.

Uit het cursusmateriaal, taken, toetsen en examens blijkt een sterke kennisgerichte benadering. De beoordeling van de vaardigheden is onvoldoende transparant omdat de beoordelingsitems en -criteria ontbreken. Vakgebonden attitudes worden nog niet beoordeeld.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Het cursusmateriaal ondersteunt het leerproces slechts beperkt. Een gestructureerde themabundel ontbreekt. Enkele recentelijk ontwikkelde werkinstructiefiches zijn verdienstelijk en verdienen uitbreiding.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

Het lerarenteam is vakbekwaam en dynamisch. Naast de informele overlegmomenten vergadert de vakgroep driemaal per schooljaar (tijdens het eerste trimester). Uit de verslagen blijkt dat de vakgroep vooral praktische onderwerpen bespreekt. Items zoals de leerplangerichtheid, de inhoud van de raamplannen en de leerlingenevaluatie komen amper aan bod. De gevolgde nascholing is de laatste jaren gering.

3.1.1.2 Maatschappelijke vorming (mavo) in de tweede graad bso Basismechanica en Verzorgingsvoeding (leerplan D/2012/7841/011) en de derde graad Elektrische installaties, Kantoor, Lassen-constructie, Organisatiehulp en Verzorging (leerplan D/2004/0279/062).

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn onvoldoende afgestemd op het functioneel karakter van de leerplandoelstellingen. De ondersteunende basisvaardigheden worden niet op het vereiste beheersings- en verwerkingsniveau aangeboden en geëvalueerd. In de derde graad zijn de leerplandoelstellingen met betrekking tot functionele rekenvaardigheden in onvoldoende mate in de leerplanrealisatie opgenomen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

In beide graden sluiten de aangeboden thema's inhoudelijk bij de maatschappelijke doelen van het leerplan aan. In de raam- en jaarplannen worden ze ook aan de betrokken vakoverschrijdende eindtermen gelinkt. De leerplandoelen met betrekking tot tijd- en ruimtewustzijn komen via verschillende thema's en via de integratie van actualiteit uitvoerig aan bod. De uitwerking van maatschappelijke thema's en probleemvelden is echter in de meeste klasgroepen te theoretisch en kennisgericht. Met het oog op maatschappelijke weerbaarheid is er onvoldoende transfer naar functionele vaardigheden en toepassingen die de betrokken leerplandoelen beogen. Over het algemeen leren de leerlingen hun kennis en inzicht onvoldoende gebruiken in authentieke, realiteitsgebonden probleemstellingen en functionele toepassingen.

Het aanbod van enkele vakdoorbrekende projecten is een meerwaarde in de leerplanrealisatie. De leerlingen maken ervaringsgericht kennis met inhouden en vaardigheden die aansluiten bij maatschappelijke leerplandoelen of vakoverschrijdende eindtermen.

In de derde graad zijn de leerplandoelen met betrekking tot rekenkundige vaardigheden tot nog toe niet of in onvoldoende mate opgenomen in de leerplanrealisatie mavo. Tot vorig schooljaar was er in de meeste studierichtingen een aanbod van het vak wiskunde in het lessenrooster. Vanaf dit schooljaar is dit niet langer zo. Volgens de regelgeving behoort wiskunde niet tot de vakken van de basisvorming in de derde graad bso en kan dit enkel in het keuzegedeelte aangeboden worden. Eindtermen van de basisvorming worden verondersteld in vakken van de basisvorming gerealiseerd te worden (zie omzendbrief SO 64 (25-06-1999), rubrieken 3.6 en 4).

Met uitzondering van enkele leraarafhankelijke accenten is het leerwerkboek de dominante leidraad voor het onderwijsleerproces. Tot en met vorig schooljaar werden de ondersteunende basisvaardigheden in hoofdzaak aangeboden via oefeningen in het leerwerkboek, aangevuld met enkele atlasoefeningen en verwerkingsopdrachten op basis van aangereikte informatie (geschreven en audiovisueel). Behalve in enkele klasgroepen, bevatten de leerlingendocumenten weinig sporen van zoek-, selectie- en verwerkingsopdrachten op basis van ICT-oefeningen of authentiek documentatiemateriaal.

De toepassing van ondersteunende basisvaardigheden gebeurt onvoldoende met behulp van probleemoplossende zoek-, leer- en organisatiestrategieën. Leerplandoelen met betrekking tot organisatiebekwaamheid worden daarbij onvoldoende uitgesproken geïntegreerd, bijvoorbeeld het OVUR-principe (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren). Uiteindelijk beantwoordt het aanbod van ondersteunende basisvaardigheden in de derde graad onvoldoende aan het vereiste beheersings- en verwerkingsniveau, namelijk zelfstandigheid van de leerlingen in informatieverwerving en -verwerking en in organisatiebekwaamheid.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting en leermiddelen voor mavo beantwoorden aan de minimale materiële vereisten van de vigerende leerplannen. Toch leiden het gebruik en/of de beschikbaarheid van die uitrusting en leermiddelen in de meeste klasgroepen niet tot een afdoende realisatie van de ondersteunende basisvaardigheden aansluitend bij de maatschappelijke doelen. Multimedia, ICT en authentieke documentatie worden niet in alle klasgroepen voldoende doelgericht ingezet.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De invulling van permanente evaluatie voor mavo is veeleer een gespreide evaluatie, samengesteld uit taken en toetsen. Kennis en inzicht enerzijds en vaardigheden anderzijds worden overwegend los van elkaar geëvalueerd. Er is onvoldoende transparantie over onderlinge verhoudingen en toegekende gewichten. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voldoet niet. De ondersteunende basisvaardigheden worden in de meeste klasgroepen overwegend geëvalueerd aan de hand van verwerkingsopdrachten in het leerwerkboek of op basis van aangeboden informatiebronnen. Zoek- en verwerkingsopdrachten waarbij de ondersteunende basisvaardigheden functioneel en met voldoende diepgang geëvalueerd worden, komen onvoldoende voor. Rekenvaardigheden zijn zelden of nooit in de evaluatie opgenomen. Bij zelfstandig werk of groepswork horen zelden evaluatiecriteria met betrekking tot de toegepaste strategieën en organisatiebekwaamheid. Vormen van zelf- of peerevaluatie komen zelden of nooit voor. Vakattitudes zijn niet expliciet opgenomen in de evaluatie en de attitudebeoordeling. Deze laatste is enkel gericht op schoolattitudes. De vraagstelling in de toetsen is bijna uitsluitend gericht op reproductie van kennis en enkele vaardigheden. Daarbij wordt ook vaak gepeild naar kennis van weinig relevante gegevens. Functionele vaardigheden en toepassingen in probleemstellende, realiteitsgebonden contexten worden zelden of nooit geëvalueerd in de toetsen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Een geordend en motiverend klasmanagement, werkafspraken en leertips zijn duidelijk herkenbare onderdelen van de leerbegeleiding. Bij oefeningen, taken en toetsen krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt en informatie over wat ze moeten kennen en kunnen. Er is voldoende feedback op de leerprestaties van de leerlingen. In geval van tegenvallende resultaten stellen de leraren zich beschikbaar op voor remediëring. Deze wordt echter niet systematisch geregistreerd. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij de begeleiding op schoolniveau.

Over het algemeen ontbreekt in de leerbegeleiding een structurele aanpak voor de ontwikkeling naar zelfstandig probleemoplossend leren. Bij de opdrachten zelfstandig werk of groepswork (oefeningen en taken) leren de leerlingen onvoldoende gebruikmaken van leerstrategieën (bijvoorbeeld zoek- en selectiestrategieën, leesstrategieën, gebruik van instructiekaarten, reflectie en zelfevaluatie).

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

De vakgroep functioneert vak- en schoolbetrokken en staat open voor kwaliteitsverbetering. De vakgroepwerking evolueert positief, maar vertoont nog niet de gewenste samenhang en inhoudelijke diepgang. De expliciete koppeling van de leerinhouden aan de leerplandoelen in de jaar- en raamplannen van dit schooljaar en het gebruik van nieuwe leermiddelen en meer activerende werkvormen op basis van multimedia en ICT, zijn een positieve stap naar meer leerplangerichtheid.

De nascholing blijft beperkt en is overwegend afgestemd op het aangereikte aanbod en onvoldoende op de reële noden. Die zijn vooral van vakdidactische aard: uitwerking van de thema's in functionele en authentieke contexten, integratie van ondersteunende basisvaardigheden en de invulling van permanente evaluatie aansluitend bij de leerplandoelen.

Inbreuk(en) op

regelgeving

Het realiseren van bepaalde eindtermen van de basisvorming in het keuzegedeelte (omzendbrief SO 64, rubrieken 3.6 en 4).

3.1.1.3 Specifiek gedeelte in de tweede graad bso Basismechnica (leerplan D/2006/0279/068)

Voldoet niet

De leerplandoelen worden onvolledig aangeboden. De evaluatie is niet valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het leerplan stelt een geïntegreerde aanpak voor en de school hanteert voor de realisatie van mechanische constructies interne pedagogische vakbenamingen. Ze stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af: TV mechanica, TV lastechnologie, PV verspanen en PV lassen.

De doelstellingen met betrekking tot het vormgeven door het bewerken van plaat- en profielmateriaal, door lassen en solderen en door het verspanen van materiaal, worden nagenoeg volledig en in evenwicht aangeboden. Het beheersingsniveau van de verworven vaardigheden volstaat en er bestaat voldoende samenhang tussen de theoretische onderbouwing en de praktische uitvoering. Bij het verspanen maken de leerlingen gebruik van conventionele werktuigmachines, Computer Numeric Control (CNC) komt nog niet aan bod. Wat het technisch tekenen betreft, blijft het bij schetsen en manueel tekenen. Daardoor worden kansen gemist om, door het aanwenden Computer Aided Design (3D-CAD), de ontwikkeling van het ruimtelijk voorstellingsvermogen en het ruimtelijk inzicht didactisch te ondersteunen. Normschrift behoort niet meer tot de vereiste leerinhouden, maar wordt toch nog ingeoefend.

De leerinhouden in verband met het vormgeven door het installeren van elektrische kringen werden niet aangeboden en de betrokken leerplandoelen niet gerealiseerd noch geëvalueerd. Met betrekking tot de montage- en demontageopdrachten werden geen praktijkopdrachten en evaluatieresultaten voorgelegd.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De studierichting beschikt over leslokalen en werkplaatsen die uitgerust zijn met de minimaal vereiste leermiddelen. Deze infrastructuur (vaklokalen, tekenlokaal, werkplaats en lab) vormt één geheel en faciliteert het geïntegreerd werken

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De gespreide evaluatie gebeurt nog niet gelijkgericht. Product, proces en enkele vakgerelateerde attitudes komen aan bod, maar de evaluatiepraktijk is nog onvoldoende afgestemd op het geïntegreerd leerplanconcept. De persoonlijke leervorderingen worden niet transparant in kaart gebracht. Het is eveneens niet duidelijk of de leraren de evaluatiegegevens gebruiken voor het bijsturen van hun pedagogisch-didactisch handelen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerbegeleiding op de werkvloer is doeltreffend. Er heerst een rustige en taakgerichte sfeer. Indien noodzakelijk maken de leraren tijd voor differentiatie, individuele begeleiding en remediëring, zonder echter de genomen initiatieven systematisch te registreren en de effecten aantoonbaar te meten. Een deel van het cursusmateriaal dient beter te worden gestructureerd. De integratie van ICT in de vakken is leraargebonden.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie bij de vakgroepen. Er wordt vooral informeel overlegd. De agenda van de in aantal beperkte formele vakvergaderingen is in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken zelden deel uit van dit overleg. Het volgen van nascholingen is vooral vakgericht en leraargebonden.

3.1.1.4 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de tweede graad bso Verzorging-voeding (leerplan D/2012/7841/018)

Voldoet

De realisatie van de leerplandoelstellingen voldoet. Dit blijkt uit een evenwichtig en leerplangericht aanbod. De evaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelen. De resultaten bij de leerlingen zijn goed.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De planningsdocumenten tonen een volledig aanbod van de leerplandoelen. De vakgroep behoudt hiermee het overzicht op de component overschrijdende en de component specifieke leerplandoelen. Zo komen de leerplandoelen (AD) 1, AD2 en AD3 rond kwaliteitsbewust handelen, communiceren in een één op één relatie en werken in groep op een evenwichtige wijze in alle componenten aan bod. Leerinhouden zijn voldoende afgestemd op kennis, vaardigheden en attitudes. In enkele componenten bieden de leraren via gerichte opdrachten en actuele artikels mogelijkheden aan tot verdieping. Een aanzienlijk aandeel van de verschillende componenten krijgt binnen de projectwerking een meer toepassingsgerichte benadering.

De leerplandoelen rond 'zorg dragen voor de gezondheid en het welzijn' (AD4) krijgen zowel een theoretische als een ervaringsgerichte benadering. Men maakt gebruik van opdrachten en projecten om onder meer 'gezondheids- en welzijnsbeleid op school' (D4.2) en 'deelnemen aan een project met betrekking tot gezondheidsbevordering' (D4.10) te realiseren. De kennisgerichte doelen worden ondersteund door gevarieerd lesmateriaal. In de cursus zijn meerdere verwerkingsopdrachten terug te vinden. Vaardigheidsdoelen zoals 'exploreren en toelichten' worden slechts in beperkte mate geoefend.

Binnen de component opvoedkunde is er ruime aandacht voor AD5 rond 'het ondersteunen van (ped)agogische activiteiten' naast de component overschrijdende leerplandoelen. Vanuit een kritische kijk op de leerboeken wordt er sinds dit schooljaar werk gemaakt van eigen cursusmateriaal. De leraren hebben oog voor de leefwereld van de leerlingen en het profiel van de

studierichting. Door de keuze van de school om slechts 2 lesuren voor opvoedkunde in het weekrooster te voorzien zijn de leraren genooddaakt om explorerende werkvormen tot een minimum te beperken. Bovendien belemmert dit de mogelijkheden om de leerlingen meer specifiek te begeleiden bij toepassingsgerichte vaardigheden bij de verschillende doelgroepen.

Het aanbod met betrekking tot AD6 'binnen een welomschreven opdracht een maaltijd plannen, voorbereiden en bereiden' is toereikend. De doelen rond voedingsvoorlichting krijgen voldoende aandacht. Verschillende factoren belemmeren een geïntegreerde aanpak, zoals gevraagd in het leerplan. Onder meer door het gebrek aan multimedia in de keukens hebben de leraren gekozen voor het opsplitsen van de component voeding in een theoretisch gedeelte ter ondersteuning van de praktijktoepassing in de keukens. De praktijklessen verlopen meestal leraargestuurd, waardoor het leren kiezen van passende benodigdheden, materialen en bereidingswijzen onvoldoende geoefend wordt (D6.4). Om tot reflecteren van het eigen handelen te komen (D6.19) worden alle praktijkoefeningen voorzien van een stappenplan met een instrument voor zowel proces- als productevaluatie.

Voor AD7 'zorg dragen voor lokalen, keukens en leefruimten' en AD8 'zorg dragen voor linnen' gaat voldoende aandacht naar de begripsomschrijvingen, de gezonde leefstijl, de productkennis, maatschappelijke tendensen en de onderlinge samenhang ervan. Kennismaking met reinigings- en onderhoudssystemen in de groothuishouding en met de context waarin ze gehanteerd worden, krijgt onder andere aandacht via studiebezoeken en projectwerking. Voor enkele doelen, zoals deze met betrekking tot het verzorgen van planten en kleine huisdieren, werken de leraren aan nieuw cursusmateriaal en aangepaste werkvormen.

Via een degelijke projectwerking en studiebezoeken krijgen de leerlingen voldoende kansen om zich te oriënteren binnen de directe en de indirecte zorg, onder meer met het oog op hun verdere studie- en beroepskeuze (AD9). De bijbehorende opdrachten benaderen de verschillende algemene doelen. Ze stimuleren de leerlingen om in contact te komen met verschillende vormen van beroepsuitoefening en de bijbehorende competenties en vereisten.

Uitrusting De didactische keukens zijn voorzien van het nodige basismateriaal. Het ontbreekt echter aan dataprojectie en ICT- uitrusting. De minimale voorzieningen voor zorg voor onderhoud en linnen zijn aanwezig.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Voor de doelstellingen rond het opzoeken en verwerken van informatie kan men gebruikmaken van een vooraf te reserveren computerlokaal. De mogelijkheden tot ICT-integratie blijven echter beperkt.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is globaal genomen voldoende betrouwbaar en valide. De leraren werken met een zelfontworpen evaluatiesysteem. Dit systeem laat hen toe om per component een score aan de verschillende doelstellingen te geven. Deze scores worden voor het rapport omgezet tot één cijfer per AD waardoor er belangrijke informatie verloren gaat. Dit systeem maakt de beoordeling minder transparant voor leerlingen en ouders. De beoordelingscriteria en de ruimte voor remediërvorstellen zijn nog onvoldoende uitgewerkt.

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

Bij de projectwerking gebruikt de vakgroep een instrument voor zelfevaluatie naast de leraargestuurde evaluatie. De evaluatie van de meer theoretische leerinhouden (voornamelijk binnen AD4 en AD5) verloopt nog vrij traditioneel via toetsen en taken. Het beheersingsniveau van de vragen komt niet steeds overeen met de leerplandoelstellingen. De vragen van recente toetsen tonen in dit verband een gunstige evolutie.

Rapporteringspraktijk

*Leerondersteunend
Transparantie*

De rapportering is afgestemd op het leerplan en gebeurt volgens de negen algemene doelen. Zoals vermeld onder evaluatiepraktijk, worden de scores uit het evaluatiesysteem voor de rapporten omgezet in een cijfer. Er zijn duidelijke afspraken over de puntenverdeling en de weging van de verschillende beoordelingen bij het opmaken van de punten voor de rapporten. Het niet zichtbaar maken van het eigen evaluatiesysteem op de rapporten beperkt de informatiewaarde voor ouders en leerlingen. Hierdoor gaan gerichte vakinformatie en het zicht op de evolutie ten aanzien van de doelstellingen binnen de verschillende componenten verloren.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het lerarenteam begeleidt en coacht de leerlingen met zorg. Er is vooral aandacht voor remediërende leerbegeleiding. De preventieve leerbegeleiding is onvoldoende uitgewerkt. Werkvormen blijven beperkt en vooral de mogelijkheid tot binnenklasdifferentiatie is nog onvoldoende benut. De leraren bieden voldoende sturing tijdens het uitvoeren van oefeningen en opdrachten. Feedback zichtbaar maken op taken, opdrachten en rapporten kan de leerbegeleiding aanzienlijk versterken.

Uit de observaties gedurende de doorlichting blijkt dat de aanpak binnen de lessen sterk leraargestuurd blijft. Op het vlak van het ervaringsgericht en zelfontwikkelend leren is er nog een groeimarge.

De leraren hebben aandacht voor Nederlands als instructietaal, cursussen en opgaven worden nagekeken op fouten.

Deskundigheidsbevordering

*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

De vakgroep heeft zowel formeel als informeel op regelmatige basis overleg. De leraren hebben reeds veel werk gemaakt van het geïntegreerd werken via verschillende projecten en de evaluatie-instrumenten voor de leerlingen. In de leerlijnen binnen de tweede graad is de stijgende moeilijkheidsgraad nog onvoldoende uitgewerkt. Ook het vertrekken van praktijkgerichte ervaringen in de lessen, vormt nog een uitdaging voor de toekomst.

De nascholingen omtrent het invoeren van de geïntegreerde leerplannen worden gevolgd en intern doorgegeven. Hierbij vormt de professionele betrokkenheid van alle teamleden een sterke basis voor het aanpakken van de werkpunten en het verder bijsturen van de studierichting.

3.1.1.5 Geschiedenis in de tweede graad tso Creatie en mode en Handel (leerplan D/1999/0279/027) en de derde graad tso Creatie en mode, Elektriciteit-elektronica, Gezondheids- en welzijnswetenschappen, Handel en Mechanische vormgevingstechnieken (leerplan D/2003/0279/006).

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen zitten vervat in de studie van de historische samenlevingen. In het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk voldoen de afstemming op de leerplandoelstellingen en het beheersingsniveau ervan nipt. De overgrote meerderheid van de leerlingen haalt voldoende tot goede studieresultaten.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

In elk leerjaar is de planning van het onderwijsaanbod op het leerboek afgestemd. De aansluiting met de leerplancriteria voor ordening en selectie van de leerinhouden voldoet. In de realisatie slaagt men er echter niet volledig in de geplande historische inhouden en bijbehorende leerdoelen evenwichtig geproportioneerd aan te bieden. Enkele kenmerkende feiten, ontwikkelingen of probleemvelden, die op het einde van het schooljaar gepland staan, komen veelal minder uitgediept of niet meer aan bod. In de derde graad komt het socio-culturele domein slechts exemplarisch ter sprake in de context van socio-economische of socio-politieke ontwikkelingen. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de betrokken leraren over een voldoende leerplangerichte visie beschikken om het onderwijsaanbod bij te sturen.

Inleidend maken de leerlingen in elk leerjaar kennis met het historisch referentiekader en de situering van de kenmerkende ontwikkelingen van de betrokken historische periode daarin. Dit gebeurt niet alleen op kennisniveau (bijvoorbeeld dateren en historisch-geografisch situeren), maar evenzeer op een inzichtelijke en duidende manier. Het begrippenkader wordt samen met de studie van de historische samenlevingen opgebouwd. Met het oog op historisch inzicht worden enkele probleemvelden of ontwikkelingen doelgericht uitgediept, onder meer in de vorm van een onderzoek of focus. Inzichtelijke, kritische duiding en actualisering komen in de derde graad geregeld voor. In de tweede graad gebeurt dit iets te weinig uitgesproken. Enkele studiereizen of vakdoorbrekende projecten sluiten goed bij de leerplanrealisatie aan (onder meer 'de vredesweek' in het eerste leerjaar van de derde graad).

Via leertekst- en bronnenanalyse in de leerboeken en multimediapresentaties verwerven de leerlingen de nodige vaardigheden om informatie uit bronnen te halen. Aan de hand van verwerkingstaken in het werkboek leren de leerlingen de historische inhouden samenvatten en daarin relaties, ontwikkelingen en structuren onderkennen. Het aanleren van historische vaardigheden verloopt in de opeenvolgende leerjaren nog onvoldoende volgens een uitgetekende leerlijn. In de tweede graad zijn er zelden toepassingen van historische kritiek. In de derde graad komen die enkele keren voor. Zoek- en verwerkingsopdrachten met toepassing van heuristiek en historische methode komen te weinig voor. De leerlingen verwerven op dit vlak uiteindelijk in de derde graad niet het vereiste verwerkingsniveau (zie leerplan D/2003/0279/006, leerplandoelen 17-18, 21-22).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Met uitzondering van enkele klasgroepen in de tweede graad, vinden de meeste lessen plaats in een voldoende uitgerust lokaal. In alle lokalen is er multimedia voorhanden. Naslagwerken zijn niet overal voldoende vlot beschikbaar (onder meer historische atlassen). Multimedia wordt frequent ingezet voor visuele ondersteuning van het onderwijsleerproces en voor bronnenanalyse. Bronnenverwerving en -verwerking met gebruik van ICT door de leerlingen komt te weinig voor.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De overstap naar permanente evaluatie ging niet gepaard met de nodige professionalisering. Ze is veeleer een gespreide evaluatie, samengesteld uit taken en toetsen. Kennis en inzicht enerzijds en vaardigheden anderzijds worden overwegend los van elkaar geëvalueerd. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen is voor verbetering vatbaar. De taken peilen naar de beheersing van historische vaardigheden. Het zijn hoofdzakelijk verwerkingsopdrachten uit de leer- en werkboeken. Ze hebben betrekking op analyse van bronnen en synthese van historische inhoud. Zoek- en verwerkingsopdrachten met toepassing van heuristiek en historische methode komen in de evaluatie te weinig voor. De vraagstelling in de toetsen is inhoudelijk representatief voor de geziene leerstof, maar taxonomisch niet volledig op de leerplandoelstellingen afgestemd. De toetsen zijn bijna uitsluitend gericht op het beschrijvend en verklarend niveau van het historisch denken. Ze bevatten overwegend kennis- en inzichtvragen. Situeren in tijd en ruimte wordt eveneens overwegend kennisgericht geëvalueerd. Er zijn te weinig vragen op basis van bronnen- of kaartenanalyse. In de evaluatie komen weinig vragen voor met betrekking tot historische kritiek, duiding, interpretatie en actualisering.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Een geordend en motiverend klasmanagement, werkafspraken en leertips zijn duidelijk herkenbare onderdelen van de leerbegeleiding. Bij oefeningen, taken en toetsen krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt en informatie over wat ze moeten kennen en kunnen. Er is voldoende feedback op de leerprestaties van de leerlingen. In geval van tegenvallende resultaten wordt in remediëring voorzien (onder meer opvolging van lesvoorbereidingen, samenvattingen). Deze wordt echter niet systematisch geregistreerd. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij de begeleiding op schoolniveau. Over het algemeen is er in de leerbegeleiding weinig structurele aandacht voor de ontwikkeling naar zelfstandig probleemoplossend leren. Bij de opdrachten zelfstandig werk of groepswork (oefeningen en taken) leren de leerlingen onvoldoende doelgericht gebruikmaken van leerstrategieën (bijvoorbeeld zoek- en selectiestrategieën, leesstrategieën, reflectie en zelfevaluatie, gebruik van instructiekaarten, observatieprotocollen).

Deskundigheidsbevordering	Gekoppeld aan de reorganisatie van de school, is de vakgroepwerking sinds kort onderwijsvormoverstijgend samengesteld. Hoewel de meeste leraren vak- en schoolbetrokken zijn en openstaan voor kwaliteitsverbetering, vertoont de vakgroepwerking nog niet de gewenste samenhang en inhoudelijke diepgang. Op het niveau van het tso is er wel geregeld overleg op basis van leerboek- en leerplananalyse. De professionalisering is overwegend afgestemd op het aangereikte aanbod en onvoldoende op de reële noden. Die zijn vooral van vakdidactische aard: een doelgerichte ordening en selectie van de leerinhouden, de integratie van heuristiek en historische methode en de invulling van permanente evaluatie aansluitend bij de leerplandoelen.
<i>Beginsituatieanalyse</i>	
<i>Overleg</i>	
<i>Vorming</i>	

3.1.1.6 Toegepaste economie in de tweede graad tso Handel (leerplan D/2005/0279/014)

Voldoet niet

Niet alle leerplandoelstellingen worden gerealiseerd. De toepassing van het didactisch boekhoudpakket kwam vorig jaar niet aan bod. Binnen het leerplangeheel staat de evaluatie wel in relatie tot het merendeel van de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod	Het didactisch boekhoudpakket kwam vorig schooljaar niet aan bod. Conform de leerplanvereisten moeten de leerlingen de meest courante verrichtingen eveneens registreren via een boekhoudpakket. Het inoefenen geschiedt enkel manueel. Dit tekort geeft geen aanleiding tot een advies gunstig beperkt in de tijd en wordt niet opgevolgd. Het inspectieteam is van oordeel dat er voldoende professionele taakbekommernis en engagement aanwezig zijn om dit tekort snel weg te werken. Globaal bekeken, bevorderen de kennis van de leerplanvisie en het inzicht in het leerplanconcept de leerplangerichtheid. Het beheersingsniveau sluit voldoende aan bij de leerplandoelstellingen
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De doelstellingen van de administratieve documentenstroom tussen de verschillende bedrijfsafdelingen worden via computergestuurde simulatie - naast de manuele verwerking - goed bereikt.

De krachtlijnen van het boekhoudonderwijs worden toegepast. Er wordt gezorgd voor een goede aansluiting van de leerstof tussen de leerjaren. In het verlengde van het eerste leerjaar analyseren en registreren de leerlingen in het tweede leerjaar de commerciële, financiële en diverse verrichtingen. De leerstof over de BTW-aangifte komt volwaardig aan bod, met onder andere het invullen van concrete aangiften, evenals de eindejaarsverrichtingen en de integratieoefening(en). De leerlingen worden uitgedaagd door de gepaste oefeningen en taken. Als sluitstuk maken de leerlingen kennis met de eenvoudige kengetallen voor de financiële rapportering. De klemtoon ligt op inzicht en interpretatie.

De leerplandoelstellingen rond verkoop worden over beide leerjaren planmatig verdeeld, zoals het leerplan voorschrijft. Men streeft ernaar om de leerinhouden zo aanschouwelijk mogelijk en realiteitsgericht in te vullen. Het projectwerk sluit daarbij aan. Vaardigheden en attitudes komen hier ruimschoots aan bod. Men heeft geopteerd voor een meer persoonlijke invulling van het projectwerk. Kortom, er werd nog geen peterschapsproject in de steigers gezet met het plaatselijk bedrijfsleven. Volgens het leerplan moeten de leerlingen een of meerdere projecten over een bedrijfseconomisch onderwerp uitwerken, waarbij er een samenwerking met Nederlands en informatica wordt opgezet. Bepaalde eigen projecten bevatten wel raakpunten met een bedrijfseconomische context.

Verder geschiedt een creatieve curriculumverruiming onder meer via de groepswerken en de didactische bezoeken (met opdrachten). Ook wordt aandacht besteed aan de toepassing van het actualiteitsprincipe met een inbreng van de leerlingen. Hiermee beoogt men de algemene vorming en sociale finaliteit van het vak te benadrukken.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Ter ondersteuning van de leerplanrealisering is er een goed uitgerust lokaal met ICT-infrastructuur en internettoegang. In relatie tot de lesthema's worden de leerinhouden en moderne media op de gepaste wijze met elkaar verbonden. Dat verhoogt het lesrendement en de betrokkenheid van de leerlingen. Er is actueel bronnenmateriaal beschikbaar dat frequent wordt ingezet. Globaal bekeken, staat de ICT-geletterdheid van de leerlingen op peil. De vakgroep staat voor de uitdaging om op basis van de leerplaninformatie het meest geschikte didactisch boekhoudpakket in te schakelen (p.38).

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De toets- en examenvragen liggen in elkaars verlengde: de leerlingen weten wat van hen verwacht wordt. De evaluatie is gevarieerd qua vraagtype en derhalve taxonomisch verantwoord. Er wordt frequent getoetst. Het formatief karakter van de evaluatie wordt voldoende bewaakt door regelmatige en ondersteunende feedback. De examens zijn verzorgd en uitnodigend opgesteld en de vragen evenwichtig verspreid over de behandelde leerstof. Ook de computergestuurde documentenstroom komt aan bod. Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd op basis van een duidelijke puntenverdeling en met aandacht voor de spellings- en vervoegingsfouten. De projecten worden doordacht geëvalueerd op basis van uitgewerkte schema's.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

De leerplanrealisatie binnen het geheel van de thema's vergt een geleidelijk onderwijsleerproces, waarbij de leerlingen kunnen rekenen op remediëring, extra oefeningen en bijwerkmomenten. De lessen verlopen gestructureerd en goed georganiseerd. Binnenklasdifferentiatie wordt toegepast bij de documentenstroom.

Er is een wezenlijke pedagogische taakbekkernis binnen een motiverend klasklimaat. Aanvullende notities maken de leerstof coherent en duidelijk. Daarnaast worden de leerlingen adequaat begeleid bij de uitvoering van de groepsopdrachten en de projecten. De instromers zonder voorkennis van boekhouden worden op de gepaste wijze opgevangen. In het teken van de examens zijn er de nodige herhalingslessen. Over het algemeen bevatten de agenda's - in relatie tot de te kennen leerstof en opdrachten - weinig informatiewaarde voor ouders en leerlingen.

Deskundigheidsbevordering
*Beginsituatieanalyse
 Vorming
 Overleg*

Er wordt goed samengewerkt om de samenhang tussen het eerste en tweede leerjaar te bewaken. Daarnaast worden er voldoende competenties ontwikkeld via zelfstudie, lectuur en nascholing (vooral bij de introductie van nieuwe leerplannen). Aandachtspunten zijn het overleg over de inhoudelijke aspecten of kwaliteitseisen bij evaluatie en over het projectwerk in een bedrijfseconomische context. De vakgroep is bekwaam om deze uitdagingen aan te gaan en om de vakgroepwerking meer diepgang te geven.

3.1.1.7 Mode in de tweede graad tso (leerplan D/1999/0279/037A) en derde graad Creatie en mode (leerplan D/2001/0279/043)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen van de vakken creatie, kostuum- en kunstgeschiedenis (in de derde graad), vormgeving en praktijk mode worden niet in voldoende mate bereikt. De school kan de realisatie van de leerplandoelstellingen onvoldoende aantonen. Daarnaast is de evaluatie onvoldoende afgestemd op het leerplanconcept en de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het leerplanconcept wordt onvoldoende geconcretiseerd in het leerproces. Het aanbod vertoont hiaten in de verschillende vakken. De integratie en de afstemming van de vakken vormt nog een aandachtspunt. Daarnaast kan de school de leerplanrealisatie onvoldoende onderbouwen.

In creatie worden de doelstellingen onvoldoende gerealiseerd. Dit blijkt onder meer uit de uitgewerkte creaties/concepten.

Daarnaast tonen de leerlingenagenda's aan dat er vorig schooljaar veel lesuitval is geweest.

De leerlingen verzamelen de resultaten van de creatieopdrachten in een schetsboek. De uitgewerkte concepten zijn echter te beperkt om de realisatie van alle leerplandoelstellingen aan te tonen. Een duidelijke creatie-opdracht (met onder meer een probleemstelling, de bepaling van de doelgroep, een thema-probleem-idee) ontbreekt. De realisatie van de leerplandoelstellingen met betrekking tot de inlevings- en inspiratiefase en de presentatiefase kan onvoldoende aangetoond worden. Het is onduidelijk hoe het creatieve ontwerpproces doelgericht wordt aangestuurd en begeleid.

In de derde graad krijgen de leerinhouden van het vak kostuum- en kunstgeschiedenis een zeer theoretische invulling. De aanwending van de leerinhouden als inspiratiebron om eigen creaties vorm te geven en het vak creatie te ondersteunen, is onvoldoende zichtbaar. Het vak wordt slechts beperkt opgevat als een verruiming voor de leerlingen waar de liefde en de interesse voor mode, cultuur en geschiedenis primeert. De wisselwerking en de samenhang met het vak creatie zijn vaag.

In het vak vormgeving krijgen vooral de leerplandoelstellingen die de interactie met het vak creatie illustreren (onder andere het voorstellen van ontwerpen, het marktonderzoek opzetten en bestuderen, het onderzoeken van het ontwerp) onvoldoende aandacht of is de wisselwerking onduidelijk. Ook het graderen bieden de leraren niet aan in de tweede graad en in de derde graad enkel als opdracht van de geïntegreerde proef. Er worden amper linken gelegd met het bedrijfsleven of de arbeidsmarkt. Positief is de adequate integratie van het computertekenen in de lessen.

In praktijk mode worden de onderdelen 'technologie en organisatie' en 'praktijk' als afzonderlijke vakken aangeboden. Nochtans schrijft het leerplan duidelijk voor dat deze leerinhouden als één geïntegreerd geheel dienen aangeboden te worden.

De invulling van de lessen als labo-opdracht kan amper gestaafd worden met bijvoorbeeld testen van verwerkingsmodaliteiten en opzoekresultaten van afwerkingsmethoden. Het afwerkingsniveau en de moeilijkheidsgraad voldoen, maar het aantal uitgewerkte realisaties is veeleer beperkt. De leraren besteden nog te veel onderwijstijd aan het inoefenen van deelstukstudies. Nochtans verwacht het leerplan vooral in de tweede graad dat 'enkel de leerinhouden die

	nodig zijn voor de ontwikkeling van het ontwerp' worden aangeboden. De school maakt nog niet systematisch gebruik van het gratis opleidingsaanbod van de VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling).
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De vaklokalen zijn voldoende uitgerust en aangenaam ingericht. De aanwezigheid van voldoende computers bevordert de integratie van ICT in de lessen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leervorderingen van de leerlingen worden via een gespreide evaluatie in kaart gebracht. Daarnaast organiseert de school examens voor de vakken vormgeving (schriftelijk en mondeling) en kostuum- en kunstgeschiedenis. Door de theoretische invulling en het ontbreken van een geïntegreerde behandeling van de leerinhouden is de evaluatie in enkele vakken onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen (bijvoorbeeld creatie en vormgeving, kostuum- en kunstgeschiedenis). Voor andere vakken (bijvoorbeeld creatie en praktijk mode) is de beoordeling onvoldoende transparant. Door het ontbreken van duidelijke beoordelingscriteria is het al dan niet bereiken van de leerplandoelstellingen onvoldoende op te sporen. De realisaties worden vooral via productevaluatie beoordeeld. De beoordelingscriteria zijn echter vaag en worden niet expliciet gecommuniceerd of aangewend om bijvoorbeeld zelfevaluatie bij de leerlingen te stimuleren. Sinds vorig schooljaar zijn er enkele evaluatiefiches ontwikkeld, die mogelijkheden bieden tot een degelijke proces- en productevaluatie op basis van duidelijke beoordelingsitems en -criteria. Een verdere uitwerking en aanwending zijn aangewezen. Vakgebonden attitudes worden nog niet beoordeeld. Het tweede leerjaar van de derde graad staat volledig in het teken van de geïntegreerde proef (GIP). De resultaten van alle jaaropdrachten worden als GIP beschouwd. Daardoor is de GIP geen proef of eindwerk, maar worden er leerinhouden verworven die gedurende het schooljaar beoordeeld en gecommuniceerd worden als dagelijks werk en als GIP. Ook in de GIP zijn de gehanteerde evaluatiecriteria onvoldoende helder. De resultaten van de GIP-opdrachten (tussentijds en eindbeoordeling door jury) worden gerapporteerd via het GIP-rapport. De regelgeving stelt echter dat 'het resultaat van de proef een belangrijk element zal vormen in de beslissing van de delibererende klassenraad'. Door de verwevenheid met de jaarresultaten is die rol onvoldoende transparant. De GIP bestaat uit een verzameling van vage vakopdrachten. Sinds dit schooljaar zijn de opdrachten van de algemene en specifieke vakken uitgeschreven, maar hier is nog groei mogelijk. De GIP is voor het specifiek gedeelte voldoende geïntegreerd en geënt op het profiel van de opleiding. De moeilijkheidsgraad en het afwerkingsniveau van de werkstukken en opdrachten volstaan.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Over het algemeen wordt het leerproces goed ondersteund. Een kritische aftoetsing van de leerinhouden en de leerlingencursus aan de leerplandoelstellingen is echter noodzakelijk (bijv. kostuum- en kunstgeschiedenis). In creatie is het cursusmateriaal te beperkt om het leerproces degelijk te ondersteunen. In de lessen heerst een aangenaam leer- en leefklimaat. De leerlingen worden voldoende uitgedaagd en begeleid. Uit de klasbezoeken blijkt dat remediërings- en bijwerkmomenten worden aangeboden, maar de registratie van de resultaten is nog een aandachtspunt.

Deskundigheidsbevordering	Het lerarenteam is vakbekwaam en dynamisch. Naast de informele overlegmomenten vergadert de vakgroep driemaal per schooljaar (tijdens het eerste trimester). Uit de verslagen blijkt dat de vakgroep vooral praktische onderwerpen bespreekt. Items zoals de leerplangerichtheid, de inhoud van de raamplannen, de ontwikkeling van leerlijnen en de leerlingenevaluatie komen amper aan bod. Slechts enkele leraren volgen regelmatig vakgebonden nascholing.
<i>Beginsituatieanalyse</i>	
<i>Vorming</i>	
<i>Overleg</i>	

3.1.1.8 Toegepaste economie in de derde graad tso Handel (leerplan D/2007/0279/001)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie staat in relatie tot de leerplandoelstellingen en is aldus valide.

Onderwijsaanbod	Het beheersingsniveau sluit voldoende aan bij de leerplandoelstellingen
<i>Volledigheid</i>	bedrijfseconomie. De leerplanrealisatie steunt op een gedegen kennis van en
<i>Evenwicht</i>	inzicht in het geïntegreerd leerplanconcept. Dit weerspiegelt zich in een
<i>Beheersingsniveau</i>	verantwoorde verdeling van de leerstof onder de leraren. In de lespraktijk wordt
<i>Samenhang</i>	een evenwichtige behandeling van de leerstof soms uit het oog verloren, maar vooral doorkruist door de reële lesuitval op het einde van het schooljaar. Daardoor komt de afwerking van de eindleerstof enigszins onder druk te staan (bijvoorbeeld de ontwikkelingssamenwerking). Vanuit pedagogische motieven worden er zinvolle leerplanverschuivingen doorgevoerd. Men doet de nodige inspanningen om de leerlingen inzicht bij te brengen in de opbouw en de samenhang tussen de drie grote delen van het leerplan (geen sinecure). Binnen de vork van 9-12 lestijden per leerjaar zijn er 10 lestijden bestemd voor het vak bedrijfseconomie. Dit geeft ruimte om bepaalde leerplandoelstellingen meer diepgaand te behandelen. Daarbij wordt extra leerstof buiten het leerplan aangeboden. Concrete voorbeelden zijn het staatsbestel (uitgebreid), huwen en samenwonen, het erfrecht en het faillissement. Hierbij is er geen duidelijke afbakening in de cursussen, in de examens en in de leerlingenagenda's. De agenda's bevatten trouwens relatief weinig informatiewaarde over de geziene leerstof en de opdrachten. In een aantal agenda's ontbreken de vakbenamingen en wordt 'Toegepaste economie' soms gelijkgesteld met 'Economie'.

De aankoop- en verkoopadministratie en de boekhoudkundige verwerking worden in samenhang met het commercieel beleid behandeld. Het professioneel boekhoudpakket - ook bij voorraadadministratie - wordt adequaat toegepast. Wat het zuiver bedrijfseconomisch luik betreft, krijgen de leerlingen een beredeneerd inzicht in de financiële analyse, ingepast in het financieel beleid van de ondernemingen en in de onderliggende bedrijfseconomische context met een verlengstuk naar het elementaire kostprijsconcept. Er wordt eveneens de nodige tijd aan het investeringsbeleid besteed. Om het inzicht bij de leerlingen aan te scherpen worden er voldoende toepassingen gemaakt.

De commerciële en juridische aspecten van het leerplan worden behoorlijk ingevuld met een praktijkgerichte en aanschouwelijke benadering. Hieronder vallen onder meer het uitvoeren van een marktonderzoek, het opzetten van een winkelstudie, de belastingsaangifte (Tax on Web) en de contractenanalyse. Met betrekking tot de contracten moet enige nuancering gemaakt worden wat het aspect verzekeringen betreft (doelstelling 189).

De eenvoudige theoretische referentiekaders voor de zuiver economische items worden voldoende verkend (bijvoorbeeld conjunctuur, marktvormen en internationale handel). De grafische verwerking en interpretatie komen iets minder tot hun recht, zoals de prijszetting bij onvolkomen concurrentie (doelstelling 65). Dit weerspiegelt zich tevens in de examens.

Doorheen de gehele leerplanrealisering is er voldoende aandacht voor het actief verwerven en verwerken van de leerstof en voor het maken van toepassingen op concrete vraagstukken of gevallenstudies. Er wordt eveneens bewust aandacht besteed aan de algemene en emancipatorische vorming van de leerlingen. De toepassing van het actualiteitsprincipe met een inbreng van de leerlingen is gericht op zelfwerkzaamheid en intrinsieke leermotivatie. Daarnaast geschiedt er een creatieve curriculumverruiming via het beleggersspel, de ondernemersweek, de gastsprekers en de bedrijfsbezoeken.

Het inhoudelijk concept van de geïntegreerde proef is afgestemd op het studierichtingsprofiel van Handel. Er is een weloverwogen selectie van de stageplaatsen. Afhankelijk van de stageplaats worden de vooropgezette doelstellingen in de activiteitenlijst wel verschillend ingevuld. De administratieve documenten zijn in orde en worden overzichtelijk gebundeld.

De geïntegreerde proef en de stages worden trouwens zorgvuldig voorbereid, georganiseerd en uitgevoerd. Er is een behoorlijke integratie van de respectieve opdrachten rond de hoofdopdracht. Vanuit de taalvakken wordt een relevante bijdrage geleverd.

Aan de andere kant zit er in een gestructureerde samenwerking met de taalvakken nog een groeimarge (zie de verwijzingen in het leerplan voor Nederlands, Frans, Engels en Duits - punt 10.7). Daarnaast zijn er met het vak wiskunde een aantal afspraken gemaakt (kredietvormen en aflossingen met annuïteiten).

De ondersteunende ICT-doelstellingen van het leerplan worden doorheen het geheel voldoende gerealiseerd. De versterking ervan via de module bedrijfseconomie (toegepaste informatica) verloopt volgens schema. Wel bewaakt men in onvoldoende mate dat er geen specifieke doelstellingen kunnen worden overgeheveld naar het complementaire vak.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Er zijn voldoende leermiddelen - inclusief actueel bronnenmateriaal - voorhanden om het leerplan te realiseren. Het professioneel boekhoudpakket komt volwaardig aan bod. De leerlingen maken frequent gebruik van de ICT-uitrusting. Hun ICT-geletterdheid staat op peil. Leerinhouden en multimedia worden op een gepaste wijze met elkaar verbonden. Dat versterkt de impact op het lesgebeuren en aldus het lesrendement. Daarnaast worden via het elektronische leerplatform oefeningen en opdrachten gegeven.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De toetsfrequentie voor het dagelijks werk is gericht op het verwerken van grotere leerstofgehelen. Het formatieve karakter van de evaluatie wordt via de terugkoppeling en bespreking van de resultaten goed bewaakt. Globaal bekeken, zijn de examenvragen van een goed niveau, inhoudsrelevant en evenwichtig gespreid over de geziene leerstof. Wat het type van vraagstelling betreft, zijn er verschillen in de vakgroep inzake de contextgebondenheid en de wijze van formulering. Er wordt zorgvuldig gecorrigeerd op basis van een duidelijke puntenverdeling. Hierbij is er aandacht voor taalzorg. Het is een

pluspunt dat het professioneel boekhoudpakket ingepast wordt in de examens. Ook de actualiteit wordt bevraagd, onder andere via mondelinge examens. Deze worden georganiseerd met aandacht voor de betrouwbaarheid van de beoordeling (aselecte trekking van de vragen en afname door 2 leraren). De puntentoekenning is duidelijk; enkel een schriftelijke motivering van de onvoldoendes ontbreekt. Het evalueren van de opdrachten voor de geïntegreerde proef en stage geschiedt kwaliteitsvol en dit op basis van uitgewerkte schema's. Naast de productevaluatie zijn er eveneens tussentijdse evaluaties.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De opvoedkundige bekommernis voor de leerlingen concretiseert zich door middel van de individuele ondersteuning tijdens het lesgebeuren, door de extra oefeningen en de herhalingsmomenten. Gestructureerde notities worden gehanteerd om complexe leerstofdelen te verduidelijken. De leerlingen worden adequaat begeleid bij de uitvoering van de opdrachten. Het leren wordt ondersteund door activerende werkvormen. Binnenklasdifferentiatie komt aan bod tijdens het computerboekhouden. De instromers zonder voorkennis van boekhouden worden op de gepaste wijze opgevangen (zomercursus !). In het teken van de examens zijn er herhalingslessen. Tijdens de lessen heerst er een positieve en taakgerichte klassfeer.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg

Er wordt goed samengewerkt met vooral frequent informeel overleg om de samenhang in het geïntegreerd leerplan te bewaken. Er worden voldoende competenties ontwikkeld via zelfstudie, lectuur en nascholing (in het teken van nieuwe leerplannen). Aandachtspunten zijn enerzijds het overleg over de inhoudelijke aspecten bij evaluatie en anderzijds het verkennen van de opportuniteiten van een samenwerking met de taalvakken (bijlage 12.7 van het leerplan). De vakgroep bezit voldoende deskundigheid om deze uitdagingen aan te pakken en meer diepgang aan de vakgroepwerking te geven.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

Het overhevelen van bepaalde specifieke doelstellingen naar het complementair deel (omzendbrief SO 64, rubriek 3.6).

3.1.1.9 Elektriciteit en elektronica in de derde graad tso Elektriciteit-elektronica (leerplan D/2012/7841/044)

Voldoet

De leerplandoelstellingen voor de onderzochte vakken van het specifiek gedeelte worden in voldoende mate gerealiseerd. Nagenoeg alle leerinhouden worden aangeboden. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderwijsaanbod is nagenoeg volledig, evenwichtig en vertoont voldoende diepgang. Toch komen leerplandoelen zoals 'fysische wetmatigheden onderzoeken', 'besluiten trekken en deze wetenschappelijk onderbouwen' en/of 'reflecteren over te bekomen resultaten en over de aangewende methode' nog te beperkt aan bod in sommige experimenten en lab-opdrachten met bijhorende verslaggeving.

Voor elektriciteit worden de leerlingen samengezet met leerlingen van de studierichting Elektrische installatietechnieken. Beide studierichtingen hebben een verschillend profiel. De leerinhouden zijn identiek, maar de leerplandoelen vereisen een verschillend beheersingsniveau. Het continu bewaken van de verschillen tijdens theorielessen en het gepast afstemmen van de evaluatie, belemmeren soms een vlotte leerplanrealisatie.

Het studiepeil is goed. Het theoretisch-technisch deel wordt wiskundig en wetenschappelijk onderbouwd. Heel wat leerlingen vatten in het hoger onderwijs studies van het niveau professionele bachelor of master aan. Zij slagen daar behoorlijk in.

De onderwerpen voor de geïntegreerde proef zijn niet altijd afgestemd op beide aspecten van de opleiding, elektriciteit en elektronica. Soms is er een lichte voorkeur voor de elektronica-component. De kwaliteit van de realisaties is degelijk.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De uitrusting van de vaklokalen voldoet aan de minimale materiële vereisten om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden in een veilige leeromgeving. ICT-toepassingen zijn nagenoeg overal mogelijk. De leraren beschikken soms niet over het comfort om voldoende leerlingen tijdens dezelfde lestijden aan gelijkaardige meetopdrachten of experimenten te laten werken. Zij lossen dit probleem meestal op door rotatie van de oefeningen. Deze aanpak bemoeilijkt soms de integratie van de theoretische onderbouw met de praktische uitvoering.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De leerlingenevaluatie verloopt, op enkele uitzonderingen na, traditioneel en slechts in beperkte mate gelijkgericht. De vakgroep heeft nog geen coherente visie op de evaluatie ontwikkeld. Men focust meer op reproductie en op het product, minder op inzicht en op het proces. De evaluatie is valide, maar de evaluatiegegevens worden zelden gebruikt voor het bijsturen van het pedagogisch-didactisch handelen.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

De meeste leraren staan garant voor een goede begeleiding van de leerlingen tijdens de lessen en bij het uitvoeren van de lab-opdrachten en de geïntegreerde proef. ICT wordt gepast geïntegreerd in de diverse vakken. De leraren maken vooral gebruik van eigen samengesteld cursusmateriaal, al dan niet digitaal ter beschikking gesteld van de leerlingen. Soms laat de structuur te wensen over, vooral wanneer kopieën uit oude en recente leerboeken, uit databoeken én uit internetcursussen door elkaar aangeboden worden. In dat geval wordt het leren niet bevorderd.

Deskundigheidsbevordering
*Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg*

De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid met betrekking tot het bewaken van de leerplanrealisatie bij de vakgroep. De leden agenderen in hoofdzaak organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten zoals het uitschrijven van leerlijnen, het gebruik van activerende werkvormen en de evaluatiepraktijk maken in mindere mate deel uit van hun overleg. De leraren bevorderen hun deskundigheid vooral via vakgerichte nascholing, maar nemen zelden deel aan vakoverschrijdende bijscholingsinitiatieven.

3.1.1.10 Specifiek gedeelte in de derde graad tso Mechanische vormgevingstechnieken (leerplan D/2010/7841/028)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie is afgestemd op het curriculum.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het leerplan stelt een geïntegreerde voor en de school hanteert voor de leerplanonderdelen TV en PV realisaties mechanische vormgeving interne pedagogische vakbenamingen. Ze stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af: TV technisch tekenen, TV werkvoorbereiding, TV veiligheid, PV CNC en PV praktijk/stage.

Nagenoeg alle leerplandoelen met betrekking tot kennis en vaardigheden worden evenwichtig gespreid en met voldoende diepgang aangeboden en gerealiseerd. Het aandeel van CNC en computerondersteund produceren CAD-CAM, (Computer Aided Manufacturing) bij de verspanende bewerkingen voldoet. De teken-, werk- en meetopdrachten zijn representatief voor het leerplan, realiteitsgebonden en meestal goed uitgewerkt. De beschikbare infrastructuur (vaklokalen, tekenlokaal, werkplaats en lab) vormt één geheel en faciliteert het geïntegreerd werken. Het bewaken van de samenhang tussen de vakken blijft de nodige aandacht vergen.

De opdrachten voor de geïntegreerde proef zijn representatief voor het profiel van de studierichting. De betrokkenheid van de algemene vakken is echter te weinig gericht op het specifiek karakter en de taakinhoud van de proef.

De blokstage biedt een meerwaarde voor de vorming. De keuze van de stagegevers en van de opdrachten is relevant voor het profiel van de studierichting.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt voor de betreffende studierichting over de minimaal vereiste uitrusting en leermiddelen, ook wat het computergestuurde machinepark betreft. Voor enkele hoogtechnologische aspecten van de opleiding wordt een beroep gedaan op externen, zoals de VDAB, de hogeschool, het RTC en andere secundaire scholen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Voor het theoretische deel van het curriculum is de overwegend traditionele evaluatiepraktijk in voldoende mate afgestemd op het leerplan. Toch ligt de nadruk soms op kenniselementen, los van vakgerelateerde contexten. Bij het evalueren van praktische opdrachten komen product en proces aan bod en is er aandacht voor gerichte evaluatie van vakgebonden attitudes en zelfevaluatie. De leervorderingen van de individuele leerlingen worden nog te weinig in kaart gebracht. Heel wat leerlingen uit deze studierichting stromen vlot door naar de arbeidsmarkt. Een aantal onder hen kunnen vervolgstudies binnen het vakkendomein aan.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

De individuele begeleiding van de leerlingen tijdens de lessen en het uitvoeren van opdrachten voldoet. De communicatie verloopt vlot. De effecten van de aangeboden differentiatie en remediëring worden niet transparant aangetoond. De integratie van ICT krijgt een uiteenlopende, leraargebonden invulling.

Deskundigheidsbevordering
*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid met betrekking tot de leerplanrealisatie bij de vakgroep. Er wordt dikwijls informeel overlegd. De agenda van de formele vakvergaderingen wordt in hoofdzaak bepaald door organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken minder deel uit van het overleg. De deelname aan vooral vakgerichte nascholingsinitiatieven is behoorlijk.

3.1.1.11 Opvoedkunde, verzorging en stage in de derde graad tso Gezondheids-en welzijnswetenschappen (leerplan D/2002/0279/041)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt. Dat blijkt uit een vrij evenwichtige spreiding en een grondige benadering van de leerinhouden. De evaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leerlingenresultaten zijn goed.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leraren werken met zelfontwikkeld cursusmateriaal waarin alle leerplandoelstellingen aan bod komen. Via een overzichtelijk raamplan trachten zij een evenwichtig aanbod te bewaken en stemmen zij de planning en leerinhouden op elkaar af. In samenwerking met de verschillende vakken van het specifiek gedeelte worden er projecten, studiebezoeken en sprekers gepland. Dit draagt bij tot een goede verwerking van de leerplandoelstellingen.

Voor opvoedkunde komen de verschillende thema's gestructureerd aan bod. Doelstellingen worden meestal in het cursusmateriaal opgenomen en krijgen een leerplangerichte invulling. Naast het verwerven van wetenschappelijke basisinzichten, het gebruik van actuele bronnen, casussen en praktijkvoorbeelden gaat er ruime aandacht naar de integratie van stage-ervaringen in het lesgebeuren. Dit draagt bij tot de voorbereiding van de leerlingen op vervolgonderwijs. De doelstellingen in verband met sociale vaardigheden en zelfbeeld krijgen een toepassingsgerichte invulling in de component seminarie.

De leerplandoelstellingen voor verzorging worden gerealiseerd in de componenten 'gezondheid en welzijn' en 'EHBO'. Het gebruik van blokuren bevordert de leerplanrealisatie. Voor het oefenen van de zorgende vaardigheden kan men gebruikmaken van het vaklokaal verzorging. De doelstellingen rond visies en modellen in verband met zorg worden in voldoende mate gerealiseerd en afgetoetst aan de leer- en leefwereld van de leerlingen. Voor de doelstellingen rond gezondheidsvoorlichting en -opvoeding (GVO) zijn er overkoepelende opdrachten en projecten met seminarie en stage. Via opdrachten en taken worden leerlingen gestimuleerd tot zowel werken in groep als het zelfstandig werken.

Binnen de component seminarie worden de stages degelijk voorbereid en krijgen leerlingen voldoende mogelijkheden om te reflecteren. Sociale vaardigheden en attitudes krijgen ruime aandacht binnen deze context. Via studiebezoeken en gastsprekers maken de leerlingen kennis met verschillende organisaties en voorzieningen binnen de gezondheids- en welzijnssector. Opdrachten en taken stimuleren de leerlingen om verschillende thema's te exploreren en te verwerken. Seminarie biedt ondersteuning voor de specifieke vakken opvoedkunde, verzorging, stage en de geïntegreerde proef (GIP).

De school kiest voor een mengvorm van alternerende en blokstages. Ze voorziet in een gedifferentieerd aanbod van stagemogelijkheden waarbij ze ruimte laat voor de inbreng van de leerling in functie van een keuzestage. Op deze wijze slaagt men erin om de leerlingen voldoende kansen te bieden om de werkplek in haar complexiteit en diversiteit te verkennen. De stageopdrachten sluiten meestal goed aan bij het profiel van de studierichting. Enkele opdrachten, zoals het dagverslag, situeren zich te eenzijdig op het illustratieve en descriptieve niveau. Er blijven mogelijkheden liggen om te komen tot persoonlijke standpuntbepaling ten aanzien van de verschillende visies op stage en in functie

van de eigen studieloopbaan. Er worden algemene activiteitenlijsten uitgewerkt op basis van de stagedoelstellingen maar activiteitenlijsten aangepast aan de context van de stageplaats en de individuele leerling ontbreken.

De GIP is geënt op de stages en wordt degelijk ondersteund vanuit seminarie. Het eindwerk bevat verschillende groeps- en individuele opdrachten. Sommige deelopdrachten zijn omvangrijk, terwijl het aandeel van persoonlijk werk veeleer gering is. Doordat de opdrachten te eenzijdig vanuit de verschillende vakken komen, ondermijnen ze grotendeels het geïntegreerde karakter. Hierdoor gaat tevens de ondersteunende functie van de vakken van de basisvorming verloren. Het ontbreken van een functioneel draaiboek maakt het geheel soms onoverzichtelijk en gefragmenteerd. Dit gebrek wordt echter gecompenseerd door een degelijke procesbegeleiding.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De beschikbare infrastructuur voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Voor de lessen opvoedkunde en seminarie is de leeromgeving soms onvoldoende krachtig om de leerplanrealisatie te ondersteunen. Het gebrek aan een voldoende opleidingsspecifieke leermiddelencollectie en de beperkte ICT-infrastructuur belemmeren het zelfstandig werk in de klas. De leraren vullen de beperkte informatiebronnen aan met eigen materiaal. Voor verzorging kan men gebruikmaken van een verzorgingslokaal waar de nodige voorzieningen aanwezig zijn. Er bestaat de mogelijkheid tot het wisselen van lokalen wanneer dit nodig is.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	De evaluatie voldoet voor de meeste componenten. Voor opvoedkunde stelt er zich een probleem bij de vragen op toetsen en examens. Deze situeren zich te eenzijdig op kennisniveau. Door het hergebruik van een groot deel van de examenvragen komt de validiteit van de examens in gevaar. De evaluatie van de doelen op vaardigheidsniveau gebeurt enkel in het dagelijks werk, waardoor een evenwichtige beoordeling in het gedrang komt. Voor verzorging bevatten de toetsen en examens zowel kennis- als toepassingsgerichte vragen. Doelstellingen op vaardigheidsniveau worden geëvalueerd in de praktijklessen en via opdrachten. Seminarie wordt beoordeeld aan de hand van opdrachten en projecten. Het ontbreekt hier echter aan transparante evaluatiecriteria. Voor stages zijn er algemene leerplangerichte doelstellingen geformuleerd. Bij de stageopdrachten zijn de criteria echter niet steeds duidelijk zichtbaar voor de leerlingen. Via de zelfevaluatie, mondelinge feedback en reflectiedocumenten worden de leerlingen consequent bij het evaluatieproces betrokken. Door feedback en werkpunten niet systematisch te registreren gaan er informatie en kansen tot gerichte remediëring verloren. Ook voor de GIP heeft de vakgroep onvoldoende criteria ontwikkeld die gerelateerd zijn aan de kerndoelstellingen van een geïntegreerde proef. Zoals eerder vermeld in het verslag situeert zich ook hier het probleem van de verschillende betrokken componenten ten aanzien van het geïntegreerd karakter. Het gewicht van ieder van deze componenten is zichtbaar gemaakt op het rapport voor zowel de proces- als de productevaluatie en resulteert in een cijfer zonder meer. Hierdoor geeft het rapport onvoldoende zicht op de individuele evolutie en de bereikte competenties door de leerlingen. De evaluatie gebeurt door een jury van interne en externe betrokkenen uit verschillende domeinen en volgens de richtlijnen van het leerplan.

De studieresultaten voor de vakken van het specifiek gedeelte zijn goed. Indien er tekorten zijn voor de onderzochte vakken, vallen deze samen met tekorten voor andere vakken. De attestering is gunstig. De participatie aan de vervolgopleiding op het niveau van professionele bachelor is opvallend hoger dan het Vlaams gemiddelde. Ook het studiesucces van de leerlingen is hoger dan dat van hun Vlaamse studiegenoten.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren stellen zich leerlingbetrokken op. Ze hebben oog voor zowel het welbevinden als de vorderingen van de individuele leerling. De leer- en werksfeer is aangenaam en constructief. Relevante studiebezoeken bieden een meerwaarde aan het curriculum. Leraargebonden is de leerbegeleiding soms onvoldoende krachtig. Remediërende feedback op toetsen, opdrachten en examens blijft veeleer beperkt. Enkele delen van het studiemateriaal zijn te weinig gestructureerd waardoor de leerlingen minder overzicht krijgen op het studiemateriaal.

Zowel voor seminarie, de stages als voor de GIP is de begeleiding kwaliteitsvol. De begeleidingsfrequentie is hoog en er is aandacht voor gerichte mondelinge feedback.

Uit het onderzoek blijkt dat informatieverwervings- en –verwerkingsopdrachten nog onvoldoende ingezet worden. Hierdoor worden vergelijkende, analyserende en reflecterende vaardigheden weinig geoefend.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

De goede samenwerking van de vakgroep leidt tot een gelijkgerichte visie op de opleiding en tot het op elkaar afstemmen van de vakken van het specifieke gedeelte zowel naar planning als naar inhoud. De vakgroep moet hierbij nog werk maken van een concept waarin alle componenten een integratiegerichte bijdrage leveren. Ook duidelijk uitgeschreven criteria vragen nog aandacht. De positieve sfeer, de openheid om te leren en werkpunten aan te pakken, siert de vakgroep en biedt een garantie op een positieve evolutie.

3.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid Doelgerichtheid

De scholen vertrekken voor hun gezamenlijke VOET-werking vanuit een uitgebreide visietekst die enkele jaren geleden opgemaakt is door en voor alle scholen van de inrichtende macht. Daarbij was er ook ondersteuning vanuit de pedagogische begeleidingsdienst van de Broeders van Liefde. De ontwikkeling van deze visietekst werd voor de auteurs gekoppeld aan een nascholingsproject 'Stapvoets' (2009-2010). De visietekst koppelt de krachtlijnen en kernwoorden van het pedagogisch project aan de stam-eindtermen en de contexten. In de visietekst wordt ook een model van beleidsplan aangereikt met aandacht voor de kwaliteitscirkel.

De uitgangspunten voor de operationalisering van de visie op schoolniveau zijn terug te vinden in het schoolwerkplan. Deze zijn heel algemeen geformuleerd en vermelden de koppeling van het pedagogisch project met de vakoverschrijdende eindtermen. Daarbij worden zowel de leraren als de schoolorganisatie als de hoekstenen voor het realiseren van de VOET geduid. Het schoolwerkplan noteert ook duidelijk de link tussen leerplandoelstellingen en VOET, evenals de link met zowel het pedagogisch beleid als de uitwerking van intra- en extramurale projecten.

Bij de opstart van de operationalisering hebben de scholen aanzienlijk geïnvesteerd in het informeren van hun personeel over de huidige opdracht inzake VOET alsook, het duiden van de verschillen en accentverschuivingen ten aanzien van de vroegere vakoverschrijdende werking.

Bij het bepalen van de doelgerichtheid is echter nog maar beperkt ingezet op de vakgroepwerking. Hoewel er vakgroepgebonden verschillen optreden, is bij een aanzienlijk aantal vakken nog geen grondige studie gebeurd inzake de brug tussen de leerplanrealisatie en het nastreven van de VOET.

Ondersteuning De scholen investeren aanzienlijk in de brede vorming van de leerlingen. Dit gaat samen met de open cultuur van de school en de grote betrokkenheid ten aanzien van de talrijke initiatieven en projecten. De vakoverschrijdende werking heeft daarin een ruim aandeel. Deze VOET-werking op schoolniveau wordt zowel ondersteund door de graadverantwoordelijken als de departementshoofden. Voor de uitwerking van projecten en intra- of extramurosactiviteiten is er ondersteuning via de organiserende werk- of vakgroepen. Het gebruik van het aanvraagformulier voor een initiatief of project nodigt uit tot reflectie van de betrokken leraren en genereert een gestructureerde koppeling van activiteiten aan VOET. Daarbij is er op schoolniveau ruime aandacht voor organisatie en communicatie, waardoor de schoolwerking geordend verloopt. De ondersteuning kan wel versterkt worden voor wat betreft het informeren van de vakgroepen over het geheel van de vakoverschrijdende werking. Het ruime engagement en de inwerking van de leraren voor hun activiteiten en projecten, zorgt er soms voor dat de leraren hun inbreng nog niet voldoende bekijken als onderdeel van het gezamenlijk vakoverschrijdend project op niveau van de hele school.

Doeltreffendheid Met de reorganisatie van de scholen werd ook de VOET-werking schooloverstijgend afgestemd. Men heeft alle intra- en extramurosactiviteiten geanalyseerd en per leerjaar en onderwijsvorm geïnventariseerd. Zo heeft men een kwantitatief beeld van het aanbod. Voor een kwalitatieve evaluatie is er de reflectie en zelfevaluatie van de organiserende personeelsleden, werk- of vakgroepen. Deze gegevens worden evenwel nog niet systematisch afgezet tegen het geheel van het vakoverschrijdend aanbod. Een meer adequate analyse zou bijgevolg eventuele overlappingen kunnen wegwerken of de behandeling van te beperkt voorkomende eindtermen verstevigen. Uit een vroegere analyse zijn een aantal vastgestelde tekorten intussen wel bijgestuurd. Het betreft onder meer de organisatie van leren leren en ICT. Voorts werden ook de vakgroepen aangestuurd voor het ontwikkelen van leerlijnen en werken rond competentiegericht leren. Het systematisch opvolgen van deze items door de schoolleiding en departementen kan nog verstevigd worden.

Ontwikkeling De schoolleiding investeert veel energie in de groei naar een pedagogische eenheid. Momenteel zijn weinig nieuwe initiatieven uitgewerkt voor de verdere ontwikkeling van de VOET. Vanuit een geplande zelfevaluatie alsook het doorlichtingsverslag wil de school straks de verdere toekomst voor haar vakoverschrijdend werk bepalen en uittekenen. Uit onderzoek en gesprek blijkt duidelijk dat communicatie over de volledige VOET-werking naar alle leraren prioritair is.

Uitvoering De aandacht voor een brede en harmonische vorming op schoolniveau krijgt
Socioculturele samenleving onder meer invulling via een ruim aantal inspanningen met betrekking tot deze context. Er gaat daarbij aandacht naar internationalisering, maar gekoppeld aan een haalbaar financieel plaatje voor alle leerlingen. Sommige initiatieven zijn inspirerend en dragen beslist bij tot het welbevinden van zowel leerlingen als

ouders. De uitwerking van deze context maakt ook goed gebruik van de gemeentelijke en regionale socioculturele organisaties. De goede samenwerking met de plaatselijke bibliotheek is slechts één voorbeeld. Gelet op de ook talrijke extramurale initiatieven voor deze context, is het verder onderzoeken van de leerplankoppelingen een noodzaak zodat het vakoverschrijdend werk nog meer een deel is van het vakkenonderwijs. Besluitend kan gesteld worden dat voor deze context zowel de acties als het bereik voldoen.

Lichamelijke gezondheid en veiligheid

De scholen bieden voor deze context een ruim palet aan van projecten die veelal goed zijn afgestemd op de verschillende onderwijsvormen, graden en leerjaren. De initiatieven rond lichamelijke gezondheid en veiligheid, zowel via intra- als extramurosactiviteiten, gebeuren in samenwerking met externen. Voor de invulling van deze context participeert het vakkenonderwijs aanzienlijk. De diepgang van de initiatieven is goed afgestemd op de leeftijd van de betrokken leerlingen. Soms is er ook de participatie van ouders. Doorheen de verschillende initiatieven is er een groei naar verzelfstandiging merkbaar. De betrokken leraren en werkgroepen leveren heel wat inspanningen voor de kostenbeheersing van de gevarieerde initiatieven. Besluitend kan gesteld worden dat voor deze context zowel de acties als het bereik voldoen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De scholen beschikken over een aantal vestigings- en lesplaatsen. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde heeft betrekking op de vestigingsplaatsen Patronagestraat 51 en Kerkstraat 64 te Zelzate en op de vestigingsplaats Dorp 21 te Wachtebeke. Blok H op de vestigingsplaats Kerkstraat is buiten dienst gesteld en is dus niet opgenomen in de controle.

Het beleid gaat op systematische wijze de situatie na op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee de controles uitgevoerd worden. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en men leerlingen begeleidt. Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgebouwd en tonen aan dat de risico's planmatig worden beheerst. De inhoud hiervan is gebaseerd op de bevindingen van de externe en interne diensten en soms op risicoanalyses.

Hoewel de meeste lokalen voldoen aan de comfort-, veiligheids- en bewoonbaarheidsvoorwaarden zijn er nog belangrijke tekorten opgenomen in het brandpreventieverslag en de externe verslagen om de veiligheid van de infrastructuur te verhogen. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere zijn gepland. Het globaal preventieplan voorziet op relatief korte termijn in een verbetering van tal van kritieke situaties. De compartimentering en het tegemoetkomen aan de opmerkingen voor de elektrische installaties zijn dringende actiepunten. Een aantal pictogrammen is niet aangebracht volgens de voorschriften. In verscheidene lokalen is er insijpeling van regenwater door het dak. De leuning van de trappen in blok G zijn niet meer conform de regelgeving en dienen verhoogd te worden. Op de vestigingsplaats Wachtebeke is er op de speelplaats en het sportterrein kans op valgevaar door losliggende tegels en oneffenheden. Het sanitair blok voor de jongens op de vestigingsplaats Kerkstraat is verouderd. De toiletten voor mannen en vrouwen zijn op de vestigingsplaats Wachtebeke niet gescheiden. Van een aantal machines is er geen indienststellingsverslag. Er is nog geen concreet uitgewerkt beheersplan betreffende de preventie van legionella.

Uit de planning blijkt dat er aandacht is voor maatregelen die in afwachting van een oplossing te gronde de situatie minimaal verbeteren en/of aantonen dat men proactief handelt. Er werden de voorbije jaren reeds grote investeringen gedaan inzake bewoonbaarheid en veiligheid.

De scholen krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarden bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de scholen de tekorten opsporen en wegwerken, de

realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen vanuit de pedagogische entiteit om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De scholen beschikken over een gezamenlijk nascholingsbeleidsplan met een algemene visie en uitgangspunten voor professionalisering. Deze uitgangspunten omvatten het verhogen van de professionaliteit van elk personeelslid. Het optillen van de professionaliteit betreft zowel het algemeen pedagogische als de onderwijskundige processen. Voorts wil men ook de deskundigheidsbevordering aanzwengelen binnen het vakkenonderwijs, zowel inhoudelijk als didactisch. Het nascholingsbeleidsplan is uitgewerkt vanuit het inventariseren en analyseren van de behoeften inzake deskundigheidsbevordering. Om het geheel in kaart te brengen, werden zowel externe gegevens als interne prioriteiten opgenomen, en dit laatste via gesprekken met de departementsgroepen, vakgroepen en individuele leraren.

Er zijn ook minimumdoelstellingen voor frequentie van nascholing vastgelegd, alsook afspraken voor het implementeren en multipliceren van gevolgde nascholing.

Ondersteuning De organisatorische ondersteuning is degelijk uitgewerkt. Vanuit dialoog met de schoolleiding zit de ondersteuning vooral in handen van de departementshoofden en de vakverantwoordelijken. Voor de concretisering van de ondersteuning zijn richtlijnen en procedures uitgewerkt. Het aanvraagdocument nascholing bevat ook een evaluatieformulier met onder meer een luik voor de mogelijkheden tot implementatie en multiplicatie van de gevolgde nascholing.

Binnen het programma aanvangsbegeleiding worden de beginnende leraren ruim geïnformeerd over de verwachtingen en mogelijkheden van de deskundigheidsbevordering. Dit programma wordt onder meer aangeboden vanuit de eigen pedagogische begeleidingsdienst. In het teken van de nieuwe leerplannen kan niet altijd teruggevallen worden op de specifieke vakondersteuning van de begeleidingsdienst.

Bovenop de nascholingsgelden van het departement onderwijs besteedt de school nog extra een aanzienlijk bedrag voor het financieren van de nascholing.

Doeltreffendheid Het participeren aan nascholing alsook het evalueren ervan wordt opgevolgd door de departementshoofden. Nazicht van de voorgelegde overzichten van de laatste drie schooljaren leert dat de nieuwe schoolleiding op intensieve wijze vorming heeft gevolgd inzake het voeren van een adequaat en toekomstgericht schoolbeleid. Bij de lerarengroep is de deelname aan algemeen pedagogische nascholing vaak beperkt tot verantwoordelijken van graden, departementen en werkgroepen. Het volgen van vakgerichte nascholing speelt zich af binnen een relatief kleine verzameling van vakken. Voor een aantal vakken is de participatie laag tot heel laag en beperkt zich soms tot een informatievergadering over een nieuw leerplan.

Deze geringe participatie voor een aantal vakken resulteert in gemiste kansen voor verdiepende leerplanstudie binnen de vakgroepen en levert vanuit bepaalde vakken ook weinig zuurstof naar het departement waarbinnen deze vakken geclusterd worden. Dit schooljaar is er wel een positieve kentering.

In samenspraak tussen de nieuwe schoolleiding en een aantal leraren zijn recentelijk wel enkele interessante initiatieven genomen die bruggen bouwen

tussen verschillende vakken van de verschillende onderwijsvormen. Deze leerplanbehandeling genereert veelal positieve en onvermoede resultaten, zowel bij leraren als leerlingen. De schoolleiding wil deze inspirerende samenwerking verder aanmoedigen. Naast de meerwaarde ten aanzien van de betrokken vakken, sleutelen deze initiatieven mee aan de verdere groei naar een volwaardige pedagogische eenheid

Ontwikkeling De schoolleiding hecht veel belang aan de verdere ontwikkeling van de vakgroepwerking met daarbij de coördinerende rol van de departementshoofden. Deze structuur die over de onderwijsvormen heen verschillende vakken samenbrengt, is een interessant instrument in het traject naar de beoogde pedagogische eenheid. Hoewel de structuur nog nieuw is, leeft bij het merendeel van de departementen een ruime collegialiteit zodat de deskundigheidsbevordering als ankerpunt binnen een departement, heel wat perspectieven biedt.

Het departement biedt een interessant forum voor gesprek en studie van onderwijskundige processen. De specifieke didactische aspecten van het vakkenonderwijs blijven evenwel het uitgelezen onderwerp voor de vakgroep. De resultaten van de vakgroepwerking vertonen nu grote verschillen en sommige vakgroepen komen vooralsnog weinig verder dan het bespreken van organisatorische aspecten en praktische afspraken.

Binnen de gevoerde functioneringsgesprekken is het item deskundigheidsbevordering expliciet opgenomen. De schoolleiding wil via dit gesprek concrete afspraken met de individuele leraren vastleggen en zo het leraargebonden gemis aan individuele deskundigheidsbevordering wegwerken. Uit gesprekken tijdens de schooldoorlichting blijkt overigens dat de schoolleiding een goed beeld heeft van waar het vakkenonderwijs vandaag staat en wat het interessantste parcours is voor het verder groeien in kwaliteit.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft dit schooljaar van de evaluatie een beleidsprioriteit gemaakt. Naar aanleiding van een pedagogische studiedag kwam bottom-up een visie tot stand. De schoolleiding formuleerde een aantal stellingen waarover de departementshoofden een brainstorm hielden die uitmondde in een visietekst. Die visie is nog niet vertaald in operationele doelstellingen op school- en vakniveau. De schoolleiding rekent nu op de vakgroepen om die visie op vakniveau gestalte te geven.

Wat de evaluatiemethode betreft, kiest de school voor een gemengd systeem van examens en gespreide evaluatie. Afhankelijk van de graad worden de examens trimestrieel of semestrieel georganiseerd. De verhouding tussen dagelijks werk en examens en het gewicht van elk trimester / semester liggen vast. Daarin is een groeilijn ingebouwd waarbij de examens progressief zwaarder doorwegen. Voor enkele vakken opteert zij voor permanente evaluatie, maar in de feiten wordt die ingevuld als gespreide evaluatie. Het gemis aan een schoolbrede en gelijkgerichte benadering ligt hieraan ten grondslag.

Bij de evaluatie van de onderzoekscompetentie worden alle onderzoeksstappen beoordeeld op een schaal van zes. In de evaluatie wordt ruimte gemaakt voor zelfevaluatie en beoordeling van de groepseffectiviteit. Het resultaat wordt verrekend in het cijfer van het poolvak.

De principes en uitgangspunten voor de deliberaties liggen vast. Daarin formuleert de school een visie op uitgestelde beslissingen die overeenstemt met de regelgeving.

Voor de rapportering streeft de school naar een motiverende communicatie over de leerprestaties. Zij verloopt cijfermatig en woordelijk via verschillende documenten (overzichtsblad toetsen, dagelijks werkrapport en syntheserapport). Over algemene schoolattitudes wordt apart gerapporteerd.

Ondersteuning De evaluatie wordt organisatorisch ondersteund door een aantal beleidsdocumenten die richtlijnen bevatten voor de evaluatie- en rapporteringspraktijk. De richtlijnen hebben betrekking op de validiteit, de transparantie, de betrouwbaarheid en de billijkheid van de evaluatie. Voor de rapporteringspraktijk zijn de afspraken minder expliciet. Wel worden vanuit het taalteam tips ter beschikking gesteld voor de opbouw en het taalgebruik bij het schrijven van rapportcommentaren. Ook voor de vraagstelling worden de leraren ondersteund met tips voor goede toets- en examenvragen. De rapportering wordt ondersteund door een digitaal rapportstelsel. Het is een overzichtelijk document met vermelding van de mediaan en ruimte voor commentaar. De resultaten van aangeboden remediëring worden in een apart document aan het rapport toegevoegd. Het rapport wordt steeds mondeling toegelicht tijdens oudercontacten. Voor de organisatie ervan zijn duidelijke procedures uitgeschreven.

De implementatie van de permanente evaluatie verloopt moeizaam. Zij wordt onvoldoende ondersteund door een duidelijk afsprakenkader en doelgerichte deskundigheidsbevordering.

De procedures en de criteria voor de deliberaties zijn duidelijk uitgeschreven. Voor de motivering van B- en C-attesten op het individueel synthesebblad staat een keuzemenu ter beschikking met standaardformuleringen.

Doeltreffendheid De school verzamelt enkele gegevens over haar evaluatiepraktijk (vaktekorten en attestering), maar een systematische analyse ontbreekt. De concretisering van de recent ontwikkelde visie op evaluatie in de vakgroepen wordt opgevolgd door de departementshoofden, terwijl de toetsfrequentie wordt bewaakt door de directie. De rapportcommentaren worden steekproefsgewijs gecheckt. Zij zijn doorgaans stimulerend geformuleerd, maar vervullen niet altijd een diagnostische of remediërende functie. Het is leraarafhankelijk of de aandacht gevestigd wordt op de sterke en zwakke punten van het leerproces en wat daaraan eventueel gedaan kan worden.

De vakgroepen worden geacht erover te waken dat de evaluatie volledig en evenwichtig de leerplandoelen bestrijkt. Ook de verhouding tussen kennis en vaardigheden, proces en product en basis en uitbreiding is materie voor de vakgroepen. In de eerste graad zijn er afspraken over de beheersingsniveaus voor Engels, Frans en wiskunde. De verhouding basis / verdieping wordt in de puntenverdeling vastgelegd.

De visie die recentelijk op niveau van de departementshoofden werd ontwikkeld, heeft op vakniveau nog geen concrete vertaling gekregen en wordt nog niet veralgemeend geïmplementeerd. Toch beantwoordt de evaluatie in de vakken waarvoor het erkenningsonderzoek voldoet, al aan een aantal kwaliteitseisen die in het visiedocument naar voren worden gebracht. De evaluatie is er leerplangericht en taxonomisch verantwoord. Zij wordt transparant gemaakt door het gebruik van criteria, waarbij de leerlingen kunnen deelnemen aan de evaluatie via zelf- en peerevaluatie. In de vakken waarvoor de leerplanrealisatie niet voldoet, wordt de validiteit van de evaluatie ondermijnd door het ontbreken van afspraken over een evenwichtige verhouding tussen kennis en vaardigheden en door een ontoereikende aansluiting van de evaluatie bij de leerplandoelstellingen.

De evaluatie van de onderzoekscompetentie verloopt nog niet volgens de gemaakte afspraken op schoolniveau. Hiervoor moet in de verschillende polen nog denkwerk verricht worden.

In nagenoeg alle vakken wordt remediëring gekoppeld aan tegenvallende resultaten en wordt de evaluatie gebruikt om het leerproces bij te sturen. Minder veralgemeend is de analyse van de evaluatiegegevens om te reflecteren over de eigen onderwijs- en evaluatiepraktijk.

Uit de evaluatiegegevens blijkt dat de school goede resultaten kan voorleggen.

De attestering is gunstig tot zeer gunstig. De deliberatieprocedure beantwoordt aan de vormelijke eisen van de regelgeving. In geval van B- of C-attesten voldoet de school aan de motiveringsplicht. De motiveringen zijn geformuleerd in standaardzinnen en zijn beperkt geschreven op maat van de individuele leerling.

De begeleidingsacties en het effect ervan zijn er niet expliciet in opgenomen.

Uitgestelde beslissingen zijn zeer zeldzaam en worden toegekend conform de regelgeving. Aan sommige A-attesten wordt een waarschuwing of een vakantietaak gekoppeld. Indien die niet tot het gewenste resultaat leiden, voorziet de school in een remediëringsplan.

Ontwikkeling De evaluatiepraktijk is in volle ontwikkeling. Zij is een beleidsprioriteit in het lopende schooljaar. Na de fase van de visieontwikkeling worden strategieën ontwikkeld om voor die visie een draagvlak te creëren in de vakgroepen. Doelstelling is te komen tot een gelijkgerichte evaluatiepraktijk op vakniveau. In dit traject spelen de departementshoofden een coördinerende rol. De ontwikkeling van de deskundigheid op het vlak van de evaluatie wordt nog niet gestuurd vanuit een gericht professionaliseringsbeleid. Er werd nauwelijks nascholing gevolgd met betrekking tot dit thema. Het attituderapport is in volle ontwikkeling. Het beleid wenst te komen tot studierichtingsspecifieke competentierapporten.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Visieontwikkeling Het Technisch Instituut Sint-Laurens en het Sint-Laurensinstituut aso profileren zich als een reële pedagogische eenheid. Ze voeren een gezamenlijk beleid. De schoolvisie gaat uit van het aanbieden van de onderwijsactiviteiten vanuit een gemeenschappelijk denken voor één lerarenkorps en één groep leerlingen. Hierbij staat het doorbreken van de schotten tussen beide scholen centraal.

Leiderschap Vanuit de inrichtende macht is er een aansturing gebeurd door middel van een externe audit om beleidsmatig het roer drastisch om te gooien. Een van de gevolgen is dat er vorig schooljaar een nieuw directieteam werd aangesteld, bestaande uit een algemeen directeur, een pedagogisch directeur en een technisch directeur. Samen met de graadverantwoordelijken vormen ze de directieraad, die instaat voor de dagelijkse leiding op de vier campussen. Met het oog op een succesvolle reorganisatie naar één pedagogisch geheel en om een gedragen verandering te borgen, staat de departementen- en graadstructuur centraal.

De pedagogische entiteit zit in een cruciale overgangsfase. Samengaand met de organisatieontwikkeling zijn beslissingen genomen om het beleid meer gestalte te geven. In dit stadium is het nog te vroeg om de resultaten ervan te zien. Wel zijn de eerste aanzetten inzake personeelsbeheer en professionalisering vastgesteld. De schoolleiding is zich bewust van het traject dat nog te doorlopen valt.

Bij het doorvoeren van de veranderingen opteert ze voor een mix van geleidelijkheid en doortastendheid. Het ombuigen van tradities en bestaande culturen staat voorop. Via de departementshoofden beoogt men een bottom-up sensibilisering en betrokkenheid op gang te brengen en te bestendigen.

Binnen het directieteam is er een constructieve en complementaire samenwerking in het teken van een adequate schoolwerking. De schoolleiding hanteert een open omgangsstijl en is vlot aanspreekbaar voor leerlingen en personeel. Via dienstnota's, nieuwsberichten op het elektronische platform en personeelsvergaderingen worden het lerarenkorps en het ondersteunend personeel regelmatig en duidelijk geïnformeerd over de genomen beslissingen.

In de geschetste context is de verdere ontplooiing van het beleidsvoerend vermogen een reële opgave. In essentie gaat het over de aansturing, de coördinatie en de opvolging van de kern van het onderwijsgebeuren, namelijk het bewust leerplangericht handelen en de onderliggende onderwijskundige processen. Daarvoor vertrouwt de schoolleiding zeer sterk op het initiatief van de departementshoofden en vakgroepen. Het bewaken van de diepgang en doelgerichtheid van deze vorm van coördinatie is een reële uitdaging. Een niet te onderschatten factor is dat de individuele opstelling van bepaalde leraren en hun routinematig handelen een kwaliteitsvolle leerplanrealisering belemmeren. Aan de andere kant biedt het goed uitgewerkte nascholingsplan - in combinatie met de functioneringsgesprekken - een kader om bijstellingen en hervormingen door te voeren.

Besluitvorming	Er heerst een participatieve cultuur via overleg en besluitvorming op verschillende niveaus. De officiële overlegorganen zijn reglementair samengesteld en functioneren conform de regelgeving. Het niet samenkomen van de schoolraad vorig schooljaar moet bekeken worden in de context van de reorganisatie. Daarnaast zijn er een aantal werkgroepen operationeel, alsook een ouderraad en leerlingenraad. In het actief houden van wat leeft onder het personeel leveren de adviesraden -per graad en met verkozen leraren - een waardevolle bijdrage. Het is de betrachting van de schoolleiding om de adviesraad als een volwaardige denktank voor het onderwijskundige domein te laten functioneren.
Kwaliteitszorg	Traditioneel besteden beide scholen aandacht aan de interne kwaliteitszorg voor verschillende onderdelen van hun werking. Kaderend in het schoolwerkplan wordt een prioriteitenplan gehanteerd met vermelding van de beoogde effecten. Men is vertrouwd met het uitvoeren van sterkte-zwakke analyses. De schoolleiding heeft daardoor een vrij goed zicht op tal van punten die voor verbetering vatbaar zijn. De huidige initiatieven met betrekking tot kwaliteitszorg moeten niet enkel gekaderd worden in de context van de reorganisatie, maar staan eveneens in het teken van het afnemend leerlingenaantal, van de GOK-werking en van het in kaart brengen van de leerlingenströmen.
Talenbeleid	Er worden veel initiatieven genomen op het vlak van talenbeleid, maar ze missen nog onderlinge afstemming. Het taalteam onderneemt acties op het vlak van Nederlands als instructietaal en voor de communicatie. Die acties hebben een ruim bereik, al wordt het effect nog niet systematisch gemeten.
Deliberatie	De doorlichting heeft tekorten in de leerplanrealisatie in beide scholen aan de oppervlakte gebracht. Ze geven aanleiding tot een gunstig advies beperkt in de tijd en worden door de inspectie opgevolgd. Voor het Sint-Laurensinstituut aso gaat het over het vak Engels. In het Technisch Instituut Sint-Laurens slaat het tekort op de vakken mode en maatschappelijke vorming en op het specifiek deel in Basismechanica. Daarnaast is de inspectie van oordeel dat voor het vak toegepaste economie in de betrokken vakgroep voldoende kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn om het tekort weg te werken. Dit tekort wordt niet meegenomen in het advies. Ook voor de punten die kunnen verbeteren, beschikt de schoolleiding over voldoende kracht en dynamiek om de nodige bijstellingen te realiseren.
Inbreuken op de regelgeving	Het beperkte tekort in het correct toepassen van een aspect van de regelgeving kan de school zelf wegwerken en wordt dan ook niet meegenomen naar het eindadvies.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het engagement en de vakdeskundigheid van het merendeel van de leraren.
- De zorg voor de leerlingen.
- Het veilige leer- en leefklimaat.
- De brede harmonische vorming.
- De onthaalcultuur.

Wat betreft het algemeen beleid

- De inspanningen om binnen de nieuwe organisatiestructuur een ontwikkelingsdynamiek op gang te brengen.
- De aandacht voor interne kwaliteitszorg.
- De participatieve schoolcultuur en het effectieve communicatieve beleid.
- De adequate schoolwerking.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid voor een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De visieontwikkeling op vakniveau en de uitvoering ervan met betrekking tot de evaluatiepraktijk.
- De deskundigheidsbevordering met betrekking tot de vakken.
- De terbeschikkingstelling en het doelmatig gebruik van de uitrusting voor bepaalde vakken.
- De informatiewaarde van de rapportcommentaren en van de leerlingenagenda's.

Wat betreft het algemeen beleid

- De vakgroepwerking.
- De opvolging van de onderwijskundige processen op klasniveau.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor mode in de basisoptie Creatie en vormgeving (wordt opgevolgd door de onderwijsinspectie).
- De leerplanrealisatie voor mode in de tweede en derde graad Creatie en mode (wordt opgevolgd door de onderwijsinspectie).
- De leerplanrealisatie voor maatschappelijke vorming in de tweede graad Basismechanica en Verzorging-voeding en derde graad Kantoor, Elektrische installaties, Lassen-constructie, Organisatiehulp en Verzorging (wordt opgevolgd door de onderwijsinspectie).
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in de tweede graad Basismechanica (wordt opgevolgd door de onderwijsinspectie).
- De leerplanrealisatie voor toegepaste economie in de tweede graad Handel (wordt niet opgevolgd door de onderwijsinspectie).

Wat betreft de regelgeving

- Het overhevelen van onderwijsdoelen van vakken van het specifiek gedeelte naar het complementair gedeelte (SO 64 - Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs, punt 3.6.2).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 Creatie en vormgeving		mode
Graad 2 BSO Basismechanica	maatschappelijke vorming	specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	maatschappelijke vorming	
Graad 2 TSO Creatie en mode		mode
Graad 3 BSO Kantoor	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Elektrische installaties	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Organisatiehulp	maatschappelijke vorming	
Graad 3 BSO Verzorging	maatschappelijke vorming	
Graad 3 TSO Creatie en mode		mode

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **21-02-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Henri CHRISTIAEN de inspecteur-verslaggever	Katlijn Detand de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	